

LŐFIZETÉS

KELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

MÉRTEKESK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 18 fillér.

Nyitár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Vasárnap, november 25.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: A boldogulás eszközei.
A képviselőház ülése.
Gyarmatot a magyar kivándorlóknak.
Beleznay Sámuel kivégzése.
A kínai háború.
A Kölcsey-egyesület Vörösmarty ünnepe.
A lepiszszogott földesúr.
Az inzultált házaspár.
A Nemzeti Szalon megnyitása.
A Bracco asszonya.
Megbűntetett hűtlenség.
Krügert ünneplik.
A vidéki színészet rendezése.
Tárca: Már meggyógyult. Irta: Szépfaludi Ö. Ferencz.
Regény-Csarnok: A kételkedő ember. Irta: Groller Balduin.

A boldogulás eszközei.

Arad, november 24.

A transzváli köztársaság bukása, mely ország utolsó elnöke, Krüger épp most kötött ki menekülve és hazátlanul Marseille-ben, komoly és igen megszívlelésre méltó tanulságot nyújt főleg oly nemzetek számára, melyek számban aránylag kicsinyek.

Judith így elmélkedik Hebbel „Holofernes” című drámájában: „Mégis igaza lehet; nem létezik sem jó, sem gonosz, csak nagy és kicsiny.” Ez az elmélkedés a világtörténelem által bizonyított igazságot foglal magában arra nézve, a ki azt jól meg tudja érteni. A nagyra és kicsinyre ugyanis ebben az értelemben nem szabad csupán a külső, a térbeli kiterjedés mér-

tékét alkalmaznunk; hisz tudjuk, hogy az alvó óriást törpék is erős bilincsekbe verhetik. A czélszerűen iskolázott, tettekben érvényesülő erő summáján fordul meg tehát a dolog és így nagy és kicsiny nem jelent mást, mint „erőset és gyöngét”, ugy fizikai, mint erkölcsi értelemben.

A fizikailag és erkölcsileg gyöngék fetétlenül a fizikailag és erkölcsileg erősek uralma alá kerülnek. Hogy itt nem lehet szó nagyról és kicsinyről, bizonyítja Japán háborúja Kínával, hol egy harmincz millió lakossal bíró állam győztes maradt a négyszáz millió lakosu állam fölött; bizonyítja az angolok uralma, akik, alig negyven milliót tevő nép, sok száz millió ember fölött urak.

Ámde mennyire gondoskodnak a japánok, mennyire gondoskodtak az angolok arról, hogy a nemzet gazdasági és erkölcsi erejét folyton emeljék és az angolok mindenekelőtt azért küzdöttek sikerrel a burok ellen, mert ezek állami fejlődésükben visszamaradtak.

A kultura minden foka a saját érények tettekkel való bizonyítását követeli meg és az a nép, mely multjának érényivel megelégszik, a jövődühöz való jogát veszélyezteti. Az őt környező népek ugyan is már erősebb érényeket szereztek, további fejlődésre, a kultura egy magasabb fokára léptek elő és ezért amaz megszűnt versenyképes lenni. Ugy jár azután az ilyen nép, mint azok a bolygócsillagok, melyeknél az anyageltűnés bekövetkezett: valamely állócsillag martalékává lesznek, mely felemészti őket.

Ez volt a burok sorsa is, kik állhatatosan megmaradtak kezdetleges földművelésüknél, míg körülöttük mind-szorgosabb intelligenciával érvényesült kereskedelem és ipar; ez a sorsa minden olyan állami alakulatnak, melynek lakosai büszke önmegelégedéssel nem eléggé óvatosak.

Tehát a kis népek nem feltétlenül gyöngé népek: csak Hollandiára kell tekintenünk; míg nagy államok, hol nem értették meg azt, hogy a világrendben biztos létezés csak a kulturális haladásért, okos és szívós alkalmazkodásért való jutalomképpen adatik, gyöngék lesznek: csak Spanyolországra kell tekintenünk.

Előre! -- ez legyen tehát a jelszó úgy az egyénre, mint a nemzetre nézve; a megállás, az állvamaradás nem más, mint készület a halálra. Ha most egy ily visszamaradt nép harcza bonyolódik léteért, csak elkésett és hasztalan vitézségben mutatja meg szabadságszeretetét: az önállóság megtartása csak annak a haza fiasságnak sikerül, mely folytonosan munkálkodik, teremt s örvendő halad előre. Ez szolgáljon nekünk is tanulsággul.

És ezért üdvözljük kétszeres örömmel ezekben a reánk nézve gazdaságilag bizonyos mértékben szomorú időkben azt a beruházási javaslatot, melyet már beterjesztettek az országgyűlés elé. Az ott előirányzott kiadások az államháztartás egyensúlyának leggondosabb megóvása mellett nemcsak a nemzet gazdasági kezdeményezését fogják előmozdítani, hanem muzeumok, törvénykezési paloták, iskolák stb. felállítását a nemzet értelmi és erköl-

TÁRCZA.

Már meggyógyult.

Irta: Szépfaludi Ö. Ferencz.

I.

— Feküdjék le, nagyságos uram, hisz égnék a szemei, lázban van. Nem jó a kórsággal tréfálni.

— Pista! Nem szeretem, ha okoskodik kend. Azért, hogy az apámat is szolgálta, azért maga nem bölcs, csak egy vén szószátyár. Öltöztessen, aztán hordja el magát szobájába!

Pista, a libériába öltöztetett vén cseléd, kit a képviselő ur magával hozott a Nyírről, morgott valamit a hegyesre kifent bajusza alatt, megrázogatta a fejét, egy párszor felvonta a vállát s aztán szedegette elő a magas szekrényből a nagyságos ur ruhadarabjait és hozzáfogott a gazdája felöltöztetéséhez.

Hullámzó göndör fürteit alig tudta a képviselő ur rendbe hozni: reszketet a keze, a szeme szinte kigyuladt.

Mikor végre Pista — elkészült az öltöztetéssel, a képviselő ur odaállott a nagy konzol elé s végignézett deli természetének hasonmásán.

Azt érezte, hogy szinte leroskad, de nem

engedte gyöngeségét diadalmaskodni. Odaszólt Pistának, hogy hagyja magára, nincs többé rá szüksége s mikor a vén cseléd betette az ajtót, a képviselő ur is belevetette magát a kényelmes karosszékbe.

— Mi az ördög lelt, Kázmér barátom? Miért vagy te első tornász és bajvivó, hogy egy kis ház letiporjon, most, mikor Helén végre megigérte a találkát... Czudar dolog! Eddig ő csalt meg, most meg én hagyjam beváltatlanul ígéretemet? Minek fog nevezni? Pulykának! És megszereti Garancsi Pált, kihez pedig csak úgy hozzákényszerítették.

Az atléta nagy erőlködéssel felkelt a karosszékéből, leemelte kalapját, rágyújtott szivar-kájára s a csengetésre belépő Pistának odakiáltott:

— Estére hazajövök, vagy a „kör”-ben vacsorálok.

Pista meresztett szemmel tekintett gazdája után, ki máskor három lépcsőfokot is átugrott most meg belefogódzott a karfába és úgy tántorgott le a garádcson.

— Makacs, mint az édesapja! Pados Adám nagyságos urat sem lehetett hazavinni, mikor a nagy medvevadászaton volt Máramorosban. Elájult s nem is gyógyult föl többé az inlázból. Kázmér urfi, a fiatal nagyságos uram, aligha indul medvevadászatra. Pedig jobb lenne, ha itthon maradna.

Dideregve, fázósan, borzongva lépdelté vé-

gig Pados Kázmér képviselő ur az utcát; a szivar is kiesett szájából, míg a bérkocsi állomáshoz eljutott, magát egy fiakkerbe bedobhatta és halkán odamondhatta: „Ullői-ut 20-ik szám!” A bérkocsi vágatva robotott a mondott utca felé; de mikor a 20-ik szám elé ért, a képviselő arca már lángban égett s nem volt ereje kilépni a kocsiból.

— Lesegitsem, nagyságos ur? — kérdezte a bérkocsis; a képviselő ur azonban már csak annyit suhatott vissza:

— Vigyen vissza a lakásomra: Sándor-utca 17.

Az öreg Pista, ki ép távozni készült, halálra ijedt, mikor a fiaker a ház előtt megállott s a fiatal nagyságos ur, minden atlétasága daczára sem bír kiszálni a kocsiból.

A kocsis és Pista együtt vezették föl a képviselőt lakására, hol aztán a vén cseléd ügyeskedett, hogy a nagyságos urat lefektesse s azonnal fusson Villám doktorért, a Rókus-kórházi orvos urért, ki a képviselő urnak régi iskolatársa és jó barátja, az atlétikai klubnak szintén tagja.

Pados Kázmér képviselőnek meg volt a maga külön véleménye a doktorokról: nem az idősebbeket kedvelte, kiknek hosszú mult tapasztalata gazdagítja tudományukat, hanem a fiatalokat, az életerőtől duzzadókat, kikre még csak vár a szép jövő. A vén doktor azonnal herbateát ad, meg alsóinget preskribál, mert az

csi műveltségét is kiszélesíteni és emelni fogja.

Felfelé való emelkedésünket nem szabad megszakítanunk, ha önnönmagunk fölől biztosak akarunk maradni. Ez az a mélyebb, az a hazafias értelem, mely ezekből az előterjesztésekből a nemzethez szól.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 24.

Az ég öntöző csatornái is megnyitkáltak arra a szóáradatra, amely a képviselőházban megindult a csatornákról. Esett az eső, csuf locspocs idő volt, mikor a képviselők — eléggé csekély számban — összegyülekeztek, hogy folytassák az öntöző csatornákról való vitát.

A vita láthatárán még tegnapi volt egy sötét felhő, mely sűrű záporosó hosszú, egyhangu hullását ígérte: ez a felhő a Major Ferencz beszéde volt, a mely csakugyan el is következett. Most már érthető, hogy az ülés elejére miért jöttek el olyan kevesen.

Mielőtt azonban erre került volna a sor, Perczel elnök megnyitóját után Hegedüs miniszter nyújtott be javaslatot az ipari munkások vasárnapi munkaszünetéről szóló rendelet egy pontjának módosításáról. Kiadták a közigazgatási bizottságnak.

— Sem az indítvány; sem az interpellációs könyvben újabb bejegyzés nincs! — jelentí most Molnár Antal jegyző.

— Nagy szegénység! — kiált föl erre vidáman Madarász apó.

A napirend.

Most már átvette a szót Major Ferencz, hogy az öntöző csatornákról véleményét kifejtse. Elismeréssel adózott a javaslatnak és Darányi miniszternek. Hosszasan polemizált Hieronymival, azt magyarázva, hogy nálunk igen csak együttesen lehet megoldani a hajózási és öntöző csatornákat. A javaslatot általánosságban elfogadja, de a részleteknél módosítást fog ajánlani arra nézve, hogy a kereskedelmi miniszter is vegye ki részét a javaslat megvalósításából.

Barta Ödön: Hieronymi Károlylyal szemben megjegyzi, hogy az, hogy mennyi hasznot hozhat az országra a kulturális intézmény, mindig nagyon sok pénzbe került az országnak. Hieronymi is beismeri, hogy a nép már

tul van terhelve, ezért a szülő Hieronymi közreműködését majd ott kéri, ahol a nagy drágaságot okozó kartellek megszüntetéséről lesz szó. Nagy elismeréssel konstatálja, hogy Darányi miniszter lépésről-lépésre haladva mindent megtett tárczája terén a mult mulasztásainak pótlására.

Kérdi, honnan szerzik majd a társulatok a működésükre szükséges nagy tőkét? A nagy vagyoni földbirtokosok semmi esetre se fogják azt adni, hát a szülő e részben fölvilágosítást vár a minisztertől. Bizonyítja a részletekből, hogy a belépési kényszer mégis meglesz, mert különben a gazda olyan pereknek teszi ki magát, amelynek költségei felülmúlják sokszorta a hozzájárulás költségeit. Tessék e veszedelmet elhárítani s a javaslatot átdolgozás végett visszavenni, kifogásolja, hogy a kiadandó rendeleteket előre nem ismertetik az országgyűléssel Keri a minisztert, hogy vegye vissza a javaslatot s az eszmét, mely helyes, más alakban valósítsa meg. Végül felhívja az igazságügyminisztert, hogy a telekkönyvi kimutatások rendezéséről gondoskodjék. A beszédében hangoztatott kívánságokról írásbeli indítványt ad be. (Élénk helyeslés.)

A miniszter válasza.

Darányi Ignácz miniszter: Köszönetet mond az elismerésért, tárgyilagosságért, melyet a javaslatról minden oldalon szölkáltak. Ez bizonyítja, hogy hézagot pótol. Mielőtt a kifogások czáfolatára térne, azt hiszi, érdekelni fogja a Házat, hogy a magyar vizszabályozásról szóló adatokat beadja. (Halljuk.) 71 társulat mivélse alatt akkora terület áll, mint egész Németalföld. Részletesen ismerteti ezek működését, tehát kicsinylőleg a vizszabályozásról szölkni nem lehet. Egy kis ország lett meghódítva ezek munkája által. (Tetszés.) Egy órát sem szabad elmulasztanunk, hogy most már az öntözés kérdését is megoldjuk.

Bemutatja csatornák tekintetében való helyzetünket. Most reflektál Barta beszédére; a rendeletek nem nyújthatók be a javaslattal együtt soha, mert a rendeletek csak a Ház hozandó határozatai alapján készülnek majd. Azt előre nem lehet tudni, mit fog határozni a Ház. (Helyeslés.) A telekkönyvi kitüntetés dolgaiban az igazságügyminiszter nevében is kijelenti, hogy a „kitüntetés” teljesen megfelel az eddigi törvényes használatnak. Molnár Jenőt kéri, hogy ne csak a paragrafus első sorát olvassa, (Derűtség) hanem a végét is, akkor megtudja, hogy itt nem százezer, hanem 6 millió korona hozzájárulásról van szó. (Élénk helyeslés.) Szívesen adna még többet, de az anyagi helyzet nem engedi, s ha itt az egyen-suly elvesznék, ezt még sulyosabban éreznék a gazda. (Tetszés.)

Komjáthy szerint az indokolás utvesztő.

Hát ha rövid az indokolás, azt mondják az urak, hogy nem röstelli a kormány, ilyen fontos javaslattól még az indokolást is adni. (Derűtség.) Ha meg alapos indokolást adunk, föl-szereljük minden lehető és lehetetlen (Nagy derűtség) adattal, akkor azt mondják, ut-vesztő! (Derűtség.) Tehát a leg'obb akarattal is nehéz becses kívánságuk szerint cselekedni. (Helyeslés.)

Az állam maga kevés ahhoz, hogy egy-maga oldjon meg mindent, nem szabad azt kívánni, hogy csak az állam mankóján járjanak a gazdák. Az ármentesítő társulatok ellen szölkni nem szabad, tessék mutatni más társulatot, hol elnök, alelnök, mindenki ily önzetlenül dolgozik ingyen. A régi magyar táblalírák alkotó szelleme él itt. (Tetszés.)

Szölk Kossuth jeles fejtegetéseiről, akinek nagy szaktudását a szölk itt igénybevette s ezentul is igénybe venni szándékozik. Komjáthy külföldi tanulmányai hézagosak, ezeket a szölk nyomban érdekes adatokkal egészíti ki. Rámutat a hajózási és öntöző csatornák közt fennálló, szinte kiegyenlített elterésre. A külföldön, az egész világon nem használják az öntözőcsatornát hajózásra. Ha lehet, akkor természetesen összekapcsolják a két érdeket, de ritkán lehet. Komjáthy-nak nagy tehetsége mellett sok sikerülhet, de az a csekélység, hogy a szölk és Hegedüs miniszter közt ellentétet támaszon, nem fog neki sikerülni.

Hegedüs felhatalmazta a szölköt, hogy kijelentse, hogy ő is általánosságban és részleteiben teljesen helyesli e javaslatot. Zichy Jenő gróf beszédével foglalkozva, idézi Andrássy Gyula gróf szavát, hogy hiába vizszabályozás, hiába ármentesítés, minden csak fél munka, amíg az Alföld öntözéséről nem gondoskodtunk. (Tetszés.) Komjáthy a szölköt mindig úgy akarja bemutatni, mintha csak a nagy urak érdekeit szölkálná, a kis emberrel nem törödnék. Komjáthy vizet prédikál, bort iszik, mert ő maga is hangoztatta, hogy a divergáló e-öket koncentrálni kell. Nem is szabad nálunk kis- és nagybirtok táborára osztani a gazdákat. Hisz a szölk legutolsó javaslatai mind nagybirtok megterhelésével jártak. (Helyeslés.)

Vissza kell hozni a régi patriarkális viszonyt, egyenlőséget kis- és nagybirtok közt. Ezt szolgálja a javaslat is. (Zajos tetszés.) Ha a földet termékenynyé tettük, nem fognak kivándorolni, kétszer és háromszor annyi ember tud majd megélni. Éppen Komjáthy elvtársa, Papp Elek, de Kossuth is, a szölk érdemének éppen azt mondta, hogy a kis ember érdekét hordja szívében. Pedig Papp Elek ott lakik az Alföldön, ismeri a nép gondolatát. (Élénk tetszés.)

E javaslat nem egy-két évre szölk, de a jövőre. A kormányoknak a jövő számára kell dolgozniok, jókor kell elhinteniök a vetést. Ez

neki is használt s nem gondolja meg, hogy a fiatal és öreg test, ha egy anyagból van is gyurva, nem egy. Villám doktor a nevéhez méltóan csupa elevenség, csupa fürgeség és élet; nem osztogatta orvosi tanácsát tiz aranyért kanálankint, mint a kapacitások, ám azért mégis alaposan értette a dolgát.

Az orvosi rendelet ugy szölk, hogy a páciensnek le kell feküdni s ágyban várni meg: vajjon a láz csillapulni fog-e más napig? Ha a baj fejlődik, majd intézkedik, hogy a beteget otthon kezeljék-e, vagy a kórházba szállítsák.

A baj nem mult el másnapig, sőt alaposan bekövetkezett a nagyfokú láz és ennek sarkában a hagymáz s a jeges borogatások.

— Helén! Helén! — kiáltozta a beteg folytonosan s az öreg Pista cseléd csakugy sodorgatta a bajusztát és mormogott efféle, hogy: — Ugyan min jár az esze a fiatal nagyságos urnak most, betegségében is!

II.

Az atléta képviselő ur Sándor-utozai lakása csupa kardokkal, vivőtörökkel, pánczélok-kal, medvebőrökkel, szarvasagancsokkal volt teleaggatva, a mi rettenetes harcziás kifejezést adott a barátságos hajléknak, ugy, hogy az a két fiatal hölgy, ki az imént a szobába lépett, szinte megijedt a vivóterem látszatu szál-lástól.

Angela „testvér” alig lehetett több harmincz évesnél, mig Emilia „testvér” alig töltötte be a tizennyolczadik élet.

Az „irgalmas nővérek” főnöknője ajánlotta Villám doktornak, — mint legodaadóbb ápolókat, — ha a képviselő ur nem sokalja a tiz korona napidíjat a betegápoló nővérek részére.

Dehogy sokalta!

Angela testvér szemöldöke barna, szája keskeny, széles, maga alacsony, köpczös természetű, mig Emilia magas, karcsu, ragyogó kék szemmel, fehér-piros arcczal. Az irigy fehér keret rája tapadó fekete szövet fejtakaróval elvette ugyan a lehetőséget, hogy a két apáczta hajfürtjei is láthatók legyenek; de azért alaposan következtetni lehetett Angela fekete fürtjeire és Emilia arany hajára.

Emilia mosolygó piros ajkai vigasztalásra termettek, a mire bő alkalmuk is volt, mert a képviselő ur világos perczeiben ugyancsak érezte a fájdalmat s őrjöngve kapkodott hol a fejéhez, hol a melléhez, majd az ujjai hegyét fürkészte s csak a hideg borogatásokra, meg a biztató szavakra csillapulgatott.

Egy délután — már a harmadik hetében tartott a betegség — sűrű fátyolos hölgy jelenkezett a beteg ápolására.

A két betegápoló irgalmas-nővér bebocsátotta, mert a képviselő már napok óta ugy sem ismer meg senkit s így éppenséggel nem izgatbatja fel idegennek a jelenléte.

A fiatal nő, ki megvallotta, hogy férjes asszony, csakhamar elárulta, hogy Garancsi Pál osztálytanácsosnak a felesége s távoli, igen távoli rokona a képviselő urnak.

Eleinte vonakodott fátyolat letenni, de a fiatalabb apáczta, ki alig haladta tul a legfiatalabb hajadonkort, jóságosan tette kezét a fiatal asszony térdére s így szölk:

— A mi nevünk, asszonyom, a sir, a temető, a titoktartás. Mikor atyám, Stuhl Hermann gróf kastélyát elhagytam s három nővéremet utóljára szoritottam mint grőfleány kebelre s fölvettem az igénytelen „Emilia nővér” nevet: letettem a kíváncsiságot, hiúságot, nyitva hagytam mindkét fületem, hogy a mit az egyikken hallok, a másikon szabad utjára ereszszenem a megsemmisülésbe.

Angela igazatadón bölintgatta a fejét.

A fiatal asszony levette fátyolat s megmutatta kreol arczát, világító fekete szemét s hollőfürtjeit. A két betegápoló szinte fölkiáltott, mikor a bájos asszony a maga teljes ragyogásában megált előttük.

A szép asszony megszorította mindkét apáczta kezét s aztán kérdezősködött, hogy a beteg nem emlegeti-e a „Helén” nevet? S hogyan emlegeti?

— Ugy-e ez a kegyed neve, asszonyom? — szölk Emilia mosolygva s alig kapta meg a szép asszony a választ, már ujra rákezde a beteg: „Helén! Helén! Ölelj meg, csókolj meg! Szeretsz-e igazán, vagy kigyó a neved? Engedjete be Helénhez!”

A beteg erőlködött, fel akart ugrani, hogy Helént fölkeresse, de el volt gyöngülve és a két irgalmas nővér is erős karokkal szoritotta ágyához.

az Alföld törvénye, ahonnan éppen a függetlenségi képviselőket küldik ide. A törvényt a magyar faj életrerevalósága fogja végrehajtani. Ajánlja elfogadásra. (Hosszantartó eljenzés és taps.)

Az elnök az ülést 5 perczre felfüggeszti.

A javaslat elfogadása.

Komjáthy és Bartha az ülés újabb megnyitása után személyes kérdésben szólaltak fel.

Erre a Ház általánosságban elfogadta a javaslatot.

Következett a részletes vita.

Hieronymi Károly a czímmel a kifogásokkal szemben fenntartja mindazt, a mit az általános vitában az öntözés és hajózás egyesítésének lehetetlenségéről mondott.

Papp Elek és Kossuth felszólalása után a címet elfogadták.

A vitát hétfőn folytatják.

Gyarmatot

a magyar kivándorlóknak.

Budapest, november 24.

Bismarck az egységes Németországot, de nagyhangú kijelentéseit is örökölt hagyta a német népnek és a német államférfiaknak. Kitűnő tanítványai akadtak. A legkitűnőbb lett Bülow, aki most Németország kancellárja, aki most azt mondja: „Egyetlen gránátosnak a kis ujját sem adom oda valamenyi bokszért.” Bülow mondása nagyhangú mondás, de üres, de valóban mondás. Mert bizony becsülik, ő is, császára is, németjei is, sokra, nagyra Kinát. Sem egy, sem kettő, de sok német gránátos csontjai porladoznak már eddig is a kicsinyelt Kína földjében és ha szükség lesz rá, még egy-két tizezer gránátost sem fog sajnálni se Bülow, se a császár, se a német nép azért a megvetett Kináért, vagy legalább is Kiaucsau zavartalan birtoklásáért.

Bülow tehát nagyot mondott, de igazat nem mondott. Ő tudja, hogy miért. A német politika tényei meghazudtolják a legelső német államférfiu szavait. Ausztria és Magyarország államférfiai azonban, úgy látszik, nemcsak gondolatban, nemcsak szavakban, de tettekben is Bülow felfogását osztják. Mert nekünk igazán nem kell Kína. Mi mélységes kicsinyléssel tekintünk ez ötszáz millió lelket számláló hatalmas birodalom felé. Mi bölcsőbbek vagyunk valamennyi nagyhatalmasság valamennyi diplomatájánál.

Németország a mi szövetségünk. Nem

tesz semmit. Mi azért vagyunk szövetségesei, hogy ne segítsünk rajtuk. De vajjon csak a németen segítenék-e, ha részt kérnénk a Kinaellenes akcióból? Nem segítenék-e magunkon is?

Erre a kérdésre megkapjuk a választ statisztikának egyik végtelenül elszomorító fejezetéből. Az a fejezet a *kivándorlásokról* szól. A múlt esztendőben egyedül Magyarországból közel 40.000 ember vándorolt ki. Elszéledtek a világ minden részében. A fele elveszett a magyar haza számára. Évtizedek alatt százezer nyi magyar veszett el ilyen módon. Kár azért a sok jó magyarért. Egy kínai osztrák-magyar gyarmat megmenthetné a magyarságnak azt a sok százezer munkáskezű magyar polgárt. Uj hazát találnának ott Kinában. Uj hazát, amely azonban egy lenne a régivel. Ott végzett munkájuk javukra lenne nekik is, nekünk is és nem veszne el egy magyar se, egy magyar munkája se.

Bülow pedig alkalmas időben bizonyára meg fogja szaporítani nagy mondásainak számát még egygyel. Vonatkozni fog az a mondás mi reánk, a hatalmas német nemzet „hü” szövetségésére. Hangzani fog pedig így: „Ausztria-Magyarország, a mi „hü” szövetségésünk annyit sem ér nekünk, hogy föláldozzuk érte akár egy német gránátosnak körme feketéjét is.”

S ezért a mondásért még haragudni sem lehet majd. Mert mostani magatartásunkkal alaposan rászolgáltunk.

TÁVIRATOK.

Megbüntetett feliratozók.

Barcelona, november 23. Valamennyi lap megrója a katalóniai szeparatistákat, akik aláírták azt a *Krügerhez* intézett feliratot, amely Katalónia helyzetét a burköztársaságok helyzetével hasonlítja össze. Azt mondják, hogy a katonai hatóságok meg fogják büntetni a fölirat aláíróit.

A pestis.

Bécs, november 24. A hivatalos lap közlése, hogy a kereskedelmi miniszter a belügyminiszterrel egyetértve, elrendelte, hogy az Egyiptomból és a Vö-

rös tenger kikötőiből érkező szállítmányok ezentul mint gyanutlanok kezeltesenek, minthogy Port-Saidban, Alexandriában és Egyiptom keleti partján a közegészségi állapotok *állandóan kedvezők*. A hajókat azonban, mielőtt szabad közlekedésüket megengedik, szigoru orvosi vizsgálatnak vetik alá és az utasok névjegyzékét átadják a rendészeti hatóságoknak.

Beleznay Sámuel kivégzése.

(A szatmári akasztás alkalmából.)

Az Aradi Közlöny számára írta:

Vay Sándor gróf.

Budapest, november 24.

Szatmáron a minap egy szomorú tragédia utolsó fejezete végződött be. Papp Bélát, a testvérgyilkos uri gavallért akasztották fel, a legalacsonyabb, legcsúfabb halálnemet választva a vérbűn megtorlásául. Papp Béla, a ki eleinte hetykén vett mindent, végképen megtört a csapás súlya alatt s inkább előhalott volt már. Két hónap óta egyáltalán nem aludt s nappal szakadatlanul járt hét lépés hosszú czellájában. Tizennyolcz órán át hallo ták dörgő lépéseit és a ki hallotta, annak összefacsarodott a szíve.

Érdekes, hogy a rideg, szivtelen Papp Béla is tudott érezni, hogy volt egyetlen élőlény a kit imádott és ez az édes anyja. Mig a börtönben ült, családja tagjai közül senki sem látogatta meg. De mikor Papp Béla a kuria ítéletét megtudta, mégis elhatározta magát, hogy levelet ír édes anyjának. Akinek módjában volt a levelet elolvasni, azt állítják, hogy soha gyöngédebben, melegebben nem irt még fiú édes anyjának. A levél azonban nem használt. A minden emberi érzésből kivetkőzött gyilkost még édes anyja is elhagyta.

Papp Béla esete eszünkbe juttat egy régi szenzációt. A XVIII. század elején hatalmas dinasztia volt a *Beleznay*. A pilisi sárga kastély híres volt az egész országban és *Beleznay Sámuel* gróf, vetekedett a pompázásban, pénzszórásban a gödöllői hatalmas úrral, *Grassalkovich* herczeggel.

Beleznay Sámuelnek csak kegyetlensége volt nagyobb fényezésénél s még a házassága is sajtászerű eseménynyel került kapcsolatba. A gróf ugyanis mindig végig nézte, ha a hajdúk deresre húzták jobbágyait. Egyszer valami

Garancsi Pálné elbujt a kályha mellé és sűrűn omlottak könnyei.

— Férjét is így siratná? — kérdezte Angela nővér s a szép asszony arcza lángba borult.

Emilia komoly, szemrehányó arczzal nézett társára, aztán jóakaró, barátságos hangon folytatta:

— Barátnőm nem akart kegyednek fájdalmat okozni.

Helén megragadta a fiatal apáca finom kezét és majdnem megcsókolta a jóságos szavakért.

— Higgyék el nem vagyok bűnös, csak sajnálom a beteget. — Nagyon, nagyon szeretem!

— Szeretni nem vétek, de a gyanutlan férjet megcsalni . . . No, de ezt kegyed, asszonyom, — ugy-e sohase fogja megcselekedni!

— Nem, nem! — válaszolta Garancsiné s hirtelen bucsut vett a betegápoló apáczáktól és sietett le a lépcsőn.

Emilia utána nézett, köny csordult a szeméből:

— Nagyon szereti! Szegény!

III.

Kün a Sándor-utcán robogtak a kocsik, a villamosok zaja is oda hallatszott; a szomszédház ablakai nyitva voltak és egy operaénekesnő teljes hanggal énekelte: „La donna é mobile”, míg a szomszéd utcai verklis a „Dunari”-val

gyönyörködtette a cs. lédséget. Majd előállott a szemetes-kocsi; a szomszéd Vass-utcán pedig épp most temették a szegény varrónőt, ki marólugot ivott reménytelem szerelem miatt és a „Circumdederunt” hangja mintha összekavardott volna a verkli notáival. Az élet tarkaságai olyan kaleidoszkop-figurák: egyre változnak.

Villám doktor, ki imént lépett be s a beteg pulzusát megtapintotta, a hőmérőt hóna alá illesztette, végigsimogatván a képviselő homlokát, kijelentette, hogy bekövetkezett a krízis. Rövid idő mutatja meg: élet-e, vagy halál?

AZ erős természet elbirta a bajt s a lábadozó beteg már másnap vidáman beszélt ápolóival. Különösen Emilia nővér többet használt, mint az egész patika. Eleinte ugyan nem volt megengedve a beszéd, de annál jobban esett a hallgatás. Emilia valóságos ékesszólással mulattatta a képviselőt. Elbeszélte: betegsége súlyosabb óráiban mily nyugtalan volt, mennyire össze kellett minden erejüket szedni, hogy a híres atlétaival kiálják a versenyt.

— Én — ugy mondá a fiatalabb nővér — nem is lettem volna a nagy feladat teljesítésére képes; de Angela, ugy mondják, a legjobb tornász volt az osztályban, meg is nyerte az első díjat, az ő izmaiban van igazi erő! A zár-dában is mindnyájunknak imponál!

A fiatal képviselő mosolyogni kezdett.

— Sok ostobaságot összebeszélhettem, bo-

A gyógyulás gyorsan haladt, ugy, hogy már a képviselő meg is köszönhetne volna a további ápolást; de ugy megszokta, hogy nehe-zére esett a válás.

Egy délután, mikor a beteg képviselő már napok óta fenn volt s szinte összeüthette a bokáját, ugy véletlenül, vagy talán nem is egészen véletlenül, hosszasan rátekinített Emilia szép arczára s a mint a piruló arczvonásokat észrevette, hirtelen átkarolta a karcsu „nővért” s forró csókot lehelt piros szájára.

Az alázatos betegápolónőből egyszerre büszke grófnő lett.

Elhárította derekáról a képviselő ur karjait s így szólt:

— Nagyságos képviselő ur! Ön már meggyógyult! Angela nővér távozzunk!

— Ne még! Nem rég a szélén állottam a bűn vermének. Már nem vagyok bűnös; de boldog akarok lenni. A ki visszarántott, gyógyítson meg igazán!

A két apáca e fellobbanásra hirtelen, szó nélkül eltűnt.

. . . Félév mulva nagy boldogsággal szivében hozta haza fiatal nejét Pados Kázmér képviselő Németországból. Stubl Márta grófnő általánosán feltűnt és sokan kérdezték: hogyan jutott Kázmér ur a Stubl grófi családba?

— Találjátok ki!

Mikor pedig hazaért és szivére szorította fiatal feleségét, újra, meg újra elrebegette:

— Most gyógyultam meg igazán!

aprólékos hiba miatt egyik jobbágyának leányát is deresre húzták. *Barsi* Zsuzsanna, ez volt a neve s tüneményesen szép volt és bátor, mert még csak meg sem pisszent a suhogó mogyorófa pálcza ütése alatt. Mikor vége volt az *executionnak* s a huszonötödik csapás után fölkelt Zsuzsanna, a gróf gyönyörködve nézett végig deli alakján s odatapadt szeme arra a tüzes szempárra, a mely egyetlen egy könnyet sem ejtett a kínzás alatt. Már menni akart, mikor hozzá lépett a gróf és megfogta a kezét:

— Akarsz-e a feleségem lenni? ... A leány elképedt. Egy jobbágy nyomorult leánya, a ki csak most kelt föl a deresről és Beleznay újra ismételte a kérdést, de már akkor az udvari papért is küldött, a ki nyomban megeskettette a leánynyal.

Ebből a házasságból származott II. Beleznay Sámuel, a gróf elsőszülött fia. Atyja szenvedélyes, vad természetét örökölte az ifjú gróf, a mi később végzetessé vált.

Az öreg Beleznay Sámuel nem sokkal bánt szelidebben gyermekeivel, mint jobbágyaival. Mikor már húsz éves lett is Sámuel gróf, a legcsekélyebb dologra is atyjától kellett kérni engedelmet. Így történt egy alkalommal, hogy az ifjú Sámuel vadászni óhajtott menni, s hogy erre engedelmet kérjen, az egész kastélyt és kertet összekereste atyja végett, de hiába. Végre is azt gondolva, hogy talán valamelyik távolabb eső pusztájára ment az öreg gróf, fogta puskáját és elindult cserkészni. Alkonyat tájban tért haza és befordulva a sárga kastély kapuján, épen atyjával találta magát szemben. Az öreg gróf éktelen dühre fakadt:

— „Hogy mertél az én engedelmem nélkül elindulni? — dörgé iszonyú hangon, a másik pillanatban pedig a hajdút kiabálta elő:

— „Húzzátok a deresre!“ — ordítá magánkivül és rámutatott halotthalvány fiára.

De már akkor nem az ijedségtől volt halvány ifj. Beleznay Sámuel. Éktelen düh és szégyen mardosták, hiszen deresre húzni még a leghitványabb nemes embert sem volt szabad az 1848-ik előtti törvények értelmében. Mielőtt a hajdúk hozzányúlhattak volna, fölemelte puskáját, szeme vérbe borult, keze remegett, célzott és a cső eldőrdült. Egy tompa zuhanás és idősebb Beleznay Sámuel ott feküdt a földön. Sűrű fekete vérét beitta a jó sárga homok és megkondultak a harangok harminczkét faluban, a mely mind a Beleznay grófokat vallotta kegyurának.

Ifjú Sámuel elfogták, becsukták a pesti vármegyeházára és el is ítelték. Pallos általi halálra szolt az ítélet és hiába járt édes anyja Bécsben Ferencz császárnál, hiába sirt talpig gyászban, az uralkodó hajthatatlan maradt. Példát kell mutatni, az apagyilkosoknak nem szabad megbocsátanunk. És csakugyan hóhér pallosa alatt gördült le ifj. Beleznay Sámuel szép szőke feje, a melynél kevesebb szebb volt az akkori fiatalságban. Rákoson fejezték le és közönséges paraszt szekéren vitték ki a vesztőhelyre, a hová *Szikszay* protestáns pap kísérte ki.

A vesztőhelyről anyja kiváltotta holttestét a pribékektől s a régi váci temető halottas házába vitette. Mig ott volt, egyik jó pajtása, báró *Brudern* Antal gipszlenomatot készített arczáról, a melyet még gyermekkoromban én is láttam.

A Papp Béla szomorú esete aktuálissá tette ezt a régi históriát de egyszersmind megerősít bennünket abban is, hogy ha a gyermekek nevelését nem fektetik más alapra, még sok ilyen véres tragédia fordulhat elő családtörténeteinkben.

A kínai háború.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

London, november 24.

A *Daily News*-nak jelentik Sanghaiból 22-iki kelettel: Egy ma ideérkezett s e hó 18-án kelt császári rendelet *Csenqjilut*, akit eredetileg sanghai taotájnak szemeltek ki, de a kit a konzulok erre az állásra alkalmatlannak nyilvánítottak, kiangszui sóadóbiztossá nevezik ki. Sanghai taotájnak Juansuszunt neveztek ki.

London, november 24.

A *Standard*-nak jelentik Sanghaiból 24-iki kelettel: Szingaufuból egy kínai hivatalnoktól magánlevél érkezett ide, amely azt mondja, hogy az özvegy császárné egészségi állapota nem jó. Állítólag valami belső baja van. Ugyancsak a *Standard* jelentése szerint Senszi tartományban nagy éhínség pusztit. A kormány elégraktárai csaknem teljesen üresek. A szinganfui kerületben a lakosság füvel, falevével és gyökérrel táplálkozik. A *Times*-nak jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel: Niucsvangból érkezett jelentése szerint az odaváló lakosságot vakmerő lopások és rendzavarások tartják állandó rettegésben. A kereskedelem teljesen pang. A postaszolgálatot, a mely télen az egyetlen közlekedési eszköz, lehetetlenné teszi az, hogy az oroszok fölbontják a leveleket.

London, november 24.

A *Daily Telegraph*-nak jelentik Tiencinből 21-iki kelettel, hogy a hatalmasságok követei között nézeteltérés támadt arra a kérdésre nézve, hogy a boxerek vezéreit halállal büntessék-e. Japán, az Egyesült Államok, Oroszország és Franciaország kevésbé súlyos büntetés mellett foglalnak állást.

London, november 24.

A *Reuter*-ügynökség jelenti Tiencinből: Az orosz katonai hatóságok közlik, hogy a vasút visszaadására vonatkozó parancsot megsemmisítették. Az intézkedés okát nem említik.

Washington, november 24.

A kormány *Conger* követétől az egész héten semmiféle értesítést nem kapott, kivéve azt az e hó 21-iki táviratot, a melyben a követ azt a nézetét fejezi ki, hogy a kínai császár rendeletében kiszabott büntetések *nem elegendők*. Más megjegyzést erre a pontra nem tett. A kormány most határozottan utasította a követet, hogy lehetetlen föltételekhez ne ragaszkodjék. Ugy látszik, tulnyomó az a nézet, hogy ha a követek többsége, vagy talán csak egy követ is megtagadná az egyezséghez való hozzájárulását, az egész terv dugába dőne és akkor vagy új tárgyalásokat kell kezdeni a kormányok között, hogy új alapot teremtsenek az akcióra, vagy a hatalmasságoknak egyenként vagy csoportosan kell megalkudniok a helyzettel. Az utóbbi eshetőségről, úgy mondják, már intézkedik az angol-német egyezmény.

Washington, november 24.

Hay külügyminiszter a hatalmasságokhoz egybehangzó jegyzékeket intézett, a melyekben kifejti azokat a célokat, a melyeket az Egyesült-Államok Kínát illetőleg követnek és javaslatokat tesz arra nézve, miként volnának leginkább elérhetőek azok a célok, a melyek közegek valamennyi hatalmasság között.

Washington, november 24.

Hay külügyminiszternek a hatalmasságokhoz intézett jegyzéke azt jelenti, hogy az Egyesült-Államok új tárgyalásokat akarnak kezdeni, oly célból, hogy a hatalmasságok megállapodásra jussanak az új tárgyalások alapjára nézve, hogy valamiképen szerencsésen átessenek azon a lehetetlen helyzeten, a melyet a pekingi követek legutóbbi kísérletei teremtettek. Több hatalmasság állítólag már válaszolt a jegyzékre és általában jól fogadta az Egyesült-Államok javaslatait. A külügyminisz-

terium meglepéssel nyilatkozott az eddigi eredményről. Azt hiszik, hogy a jegyzék kevésbé éles politikát ajánl, különösen a hivatalnokok megbüntetése és a kártérítések kérdésében. Az Egyesült-Államok ezzel észszerű, praktikus alapra akarják helyezni a tárgyalásokat.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: *Vasgyáros*, színmű. Este: *A kuruczfarfag*, színmű. (Páros bérlet.)
Hétfő: *Kis szőkevény*, operette. (Páratlan bérlet.)
Kedd: *Nők barátja*, színmű. (Páros bérlet.)
Szerda: *Folt*, amely tisztit, színmű. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: *Angot*, operette. (Páros bérlet.)
Péntek: *Angot*, operette. (Páratlan bérlet.)
Szombat: *Marót bán*, tagédia. (Páros bérlet.)

* *Leszkay és a bölcső*. A műsor összeállítása nem kis dolgot okoz színházunk vezetőségének. Erdekes és jó darékokat megszerezni nem könnyű feladat, mikor oly kevés a jó és érdekes darab. *Leszkay* igazgató a legjobb szándéktól vezérelve, megszerezni óhajtotta *Brieux*-nek a „*A bölcső*“ című társadalmi színművét, mely budapesti premierje alkalmából óriási tetszést aratott. Azonban most úgy értesülünk, hogy a darab aradi színre hozatala nehézségekbe fog ütközni, mivel előadási joga nem terjed ki egyuttal a vidéki színpadokra is. Ebből kifolyólag *Leszkay* köteles volna a szerzőnek, minden egyes előadás után, hat százalék tantemet fizetni, a mi merő ellentétben áll azzal az eddig bevett szokással, hogy minden darabért egyszer s mindenkorra fizették ki a jogdíjat. Így az érdekes színműnek aradi bemutatója, sajnos, a legnagyobb valószínűség szerint el fog maradni.

* Az aradi filharmonia-egyesület *Unger Mór* tanár és a cs. és kir. színházvezető *Zemkár* szíves közreműködésével, fennállásának 10-ik évfordulója alkalmával folyó évi december hó 15-én jótékonycélu jubiláris hangversenyt rendez a Fehér Kereszt szálloda nagytermében. Műsor: 1. Goldmark: *Sacuntala*. Nyitány. Nagy zenekarra. 2. Mendelssohn: hegedű hangverseny, előadja *Unger Mór* tanár nagy zenekarral. 3. *Tschaikovszky*: „Elegia“. Vonós zenekarra. 4. *Mihalovich Odön*: „Sellő“. (Nixe) Symphonikus költemény. Nagy zenekarra. 2. számot *Höszly* Jakab tanár, tiszteletbeli örökös karnagy, 1., 3., 4. számokat *Unger Mór* tanár, karnagy vezényli. Helyárak: Ülőhelyek: 3 és 2 korona. Belépő-jegy 1 korona. Jegyek előre válthatók december hó 9-től ifj. *Klein Mór* könyv- és zeneműkereskedésében. Az egyleti tagok december hó 12-én déli 12 óráig előjegyzési joggal bírnak. Hangverseny után társasvacsera a téli kertben. A filharmonia-egyesület vezetősége ez alkalomra meghívta *Mihalovits* Odönt, ki eljövételét kilátásba helyezte, mi által a jubiláris hangverseny nagyobb érdekességet nyer.

* *Burmester Villy* a hegedű virtuózok legfényesebb tehetsége, ki, midőn Budapesten a filharmonikusok múlt csütörtöki hangversenyén bemutatkozott, művészi játékával és technikájával Budapestet teljesen meghódította. A vigadóban olyan orkászzerű tapsban részesítették, amilyent még nem látott az óriási hangverseny-terem, nem maradt ember ülve. Felugrott az egész közönség és menydörgött a taps. Nem tágitottak, míg a művész *Bach* farsztó és a legmagasabb művészetet igénylő hangversenyt meg nem toldotta egy újabb számmal. Ezzel csak fokozta a tetszést és a közönség újabb óriási óvációjának engedve, eljátszotta *Paganini* variációját, példátlan bravúrral. Flageoletjei csodás tisztaságuk, pizzikatója utolérhetetlen, a hangja gyönyörű. Szóval *Burmester* jött, játszott és győzött. Budapesten hétfőn tartja második hangversenyét és már napokkal ezelőtt kifüggesztették a táblát,

hogy Burmester hangversenyére minden jegy elfogyott. Aradi hangversenye december 16-án lesz, melyre jegyek 6, 4, 3 és 2 koronával kaphatók Révész Nándor könyvkereskedésében.

* **Három szerző.** Az Otthon-kör egyik kártyaasztalánál érdekes parti vergődött össze. Hárman ültek le kalabriászozni: Gerő Károly, Guthi Soma és Rákosi Viktor.

A három szerző csodálatos szórakozottan játszott. Ilyenféléképen:

Guthi: Kwart! Nem gondolja, Sipulusz, hogy a táncjelenet egy kissé hosszú? Csöndes ultimóra játszom!

Sipulusz: Igen, Makk, makk és megint makk. Makai azt mondja, hogy hagyjuk meg az egész jelenetet. Megteszem azt a csöndes ultimót! És aztán Hegedüs fényes abban a jelenetben!

Gerő: Tök a tromf! Az „Asszonyháború”-hoz már nincs egy jegy sem. Rontom vörössel! A második felvonás befejezésétől félek...

Guthi: Ne adj a nyi renonszot, öreg. Sipulusz, volt az „Asszonyháború” próbáján?

Sipulusz: Igen. Mondhatom, ha az asszonyháboruban mozgósítanak még a mi tartalékos férjünk-et is, olyan siker volna, a melyet még nem láttott Budapest. Kvint, Bélakassza, tous les trois, ultimó!...

* **Ifjúsági előadások.** Nagyváradról vesszük azt a hírt, hogy Somogyi igazgatónak a terve, hogy az ifjúság részére délutáni előadásokat tart, melyeket népszerű magyarazattal Nagyvárad irodalmi emberei vezetnek be. Az ifjúsági előadások sora nemsokára megkezdődik. Edologban Somogyi Károly legközelebb értekezletre hívja egybe a nagyvárad-i iskolák igazgatóit. Azt hisszük, hogy ennek a szép tervnek megvalósítása Aradon sem tanálna nehzségre. Tanintézetek vezetői vezetőségeitől és kulturális szempontból igen üdvösnek látszanak, ha e tekintetben a hivatott körök a szép eszmét magukává tenéik.

A Kölcsey-egyesület Vörösmarty ünnepélye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 24.

Hazafias szép ünnepélyt rendezett az aradi Kölcsey-egyesület Vörösmarty Mihály születésének közelgő századik évfordulója alkalmából. Az ünnepély, mely a rendes szombati zsurok napján folyt le, alkalmi színezete mellett érdekes és változatos is volt, ami Somogyi Gyula dr.-t, az egyesület irodalmi osztályának elnökét, mint rendezőt dicséri. Az előadott számok mind összefüggtek Vörösmarty nevével, vagy méltatását képezték, vagy halhatatlan költeményei közül valók voltak.

A Szózatot, a legszebb nemzeti imát énekelte el bevezetőül a waggonyári dalkör Szilágyi Gyula karnagy vezetése alatt. A közönség állva hallgatta végig a hatalmas kar szép, összhangzó énekét.

Ezután Somogyi Gyula dr. tanár „Vörösmarty emlékezete” czímen ünnepi értekezést olvasott fel, mely lendületes stílusával, a költőt érdekesen méltató tartalmával mindvégig lekötötte a közönség érdeklődését. Különösen szép volt a felolvasás azon része, melyben Vörösmartyt összehasonlítja Kölcseyvel, kitől az ünnepélyt rendező egyesület nevét nyerte.

László Gyula, az aradi színtársulat kitűnő tagja „A vén cigány”-t, Vörösmarty lázas hangulatu rapszódiját szavalta el nagy hévvel és erővel, nagy sikerrel oldva meg a költemény nehézségeit.

A dalkör éneke után Annyal Ilka urbölgy, a színház drámai művésznője „Szép Ilonka”-t, ezt a kedves, poétikus költeményt adta elő, az ő ismert tehetségével élenk hatást keltve.

Mint az egyesület elnöke Varjassy Árpád tanfelügyelő zárta be az ünnepélyt lendületes beszéddel. Végül a dalkör a Szózat második strófáját énekelte el.

A lepiszszegett földesur.

(Papp Béla a színházban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 24.

Pintér Imrének, az aradi színtársulat tavalyi jeles baritonistájának pár év előtt érdekes összeütközése volt Papp Bélával, a szatmári akasztás szomorú hőisével. Pintér így meséli el ezt az esetet:

Tizenkét fellépésre Pesti Ihász Lajos szatmári színtársulatához szerződtem. Megérkezve, első utam a színházhoz vitt. A jegypénztárban találtam az igazgatót, ki e szavakat intézte hozzám:

— Kérem, itt elvárják, hogy legalább a színügyi bizottság elnökénél tisztelegjen az új tag. Ezt már pesti vendégművésznők is megtették, tegye meg, hiszen nincs benne semmi.

Eleinte sehogysem tetszett ez az udvarlás, vagy háznézés, vagy minek nevezem, no, de ha itt ezt elvárják, legyen!

Megmondtam a nevemet, az elnök ur is az övét: Papp Géza vagyok. — Igen kedves uri embert ismertem meg benne, akinek csak egy hibája volt, hogy a színházat magántulajdonának képzelte és a színészeket nem vette uri ember számba, hanem színjátszó mesterlegényeknek tekintette, ami, a szatmári társulatot ismerve, még sem volt jogos az elnök részéről.

Én mint afféle vendég, sokszor ültem vele Márkus Marczai vendéglőjében a sarokasztalnál. Társaságában egy ismert nevű szőke primadonna, S. A., az apátplébános, a hófehér Kiss Gida, (Gida bácsi) városi kapitány és Papp Béla unokaöccse volt jelen legtöbbször. A plébános és Gida bácsi már a másvilágról nézik egykori gentri barátjuk felmagasztaltatását s mi, akik abból a társaságból még életben maradtunk, borzadva monologizálunk magunkban, hogy hogy sülyedhetett, hogy vetemedhetett ez intelligens, mindenki által tisztelt uri ember ennyire.

Pusztájáról ritkán jött be a színházba Papp Béla, de ha bejött, megtudtuk nemcsak mi játszó színészek, hanem megtudta a nézőközönség is.

Rendesen a színügyi páholyból nézte az előadást és oly feltűnően, mondhatni neveletlenül viselkedett és diskurált a színházban, hogy nem egyszer pizszegte le a földszinti fiatalság Papp Béla földesurat.

„Ninett” operett premiérjén történt, hogy Papp Béla bortól felhevült állapotban oly botrányos hangosan élcelődött és diskurált a szereplő hölgyekkel, hogy én, mint a darab rendezője, erőlyesen felszólítottam a színpad iránti tiszteletre.

— Pszt! Csend legyen kérem!

— Rám pizszegett maga?

— Igenis, magára pizszegtem.

— Kikérem magamnak.

— Én meg kiadom.

— Ugy látszik, maga nem tudja, kivel beszél, én Papp Béla vagyok, a színügyi bizottság elnökének unokaöccse.

— Annál jobban csodálkozom rajta, hogy ön elfelejti, hogy hol van!

Ezzel rám rivallt, hogy majd más uton vesz magának elégtételt, ha mindenbe beleütöm az orromat. Erre én is valami cifrát feleltem, elég az hozzá, hogy Papp Bélát karonfogva kivezette egy pár ott levő uriember, a kik beláták, hogy nekem van igazam s mint rendezőt

engem terhelvén a felelősség a színpadon törtétekért, csak is jogommal éltem, mikor csendre intettem a becsipett földesurat.

Másnap bejelentettem az esetet az igazgatónak s egyben kinyilatkoztattam, hogy hasonló esetben, előadás közben levetkőzöm s ott hagyom a színpadot. Ilyen s ehhez hasonló dolog többször fordult elő, de a véletlen dolga-e, vagy erőlyes fellépésemnek köszönhetem, soha sem oly időben mikor én játszottam, vagy rendeztem.

Legutoljára 1896. egyik téli estéjen mulattam vele egy asztalnál, a mikor a megboldogult E. Kovács Gyula vendégszereplésének bucsu-estélye után bankettelt rendeztek tisztelői.

Azóta nem láttam Papp Bélát, csak hírből hallottam, hogy az én esetem Kunhegyi Miklós igazgatása alatt is megtörtént most két esztendeje.

K. Sz. segédénekesnőnek jelenése következett s Papp Béla szokott erőszakos modorával most is ott csapta a szelet a színpadon, úgy, hogy a kis énekesnő formaliter künn rekedt a jelenéséről.

Az ügyelő, ifj. Sággy Zsigmond, nem éppen a leghizelgőbb hangon kiutasította Papp Bélát a színpadról.

Másnap színügyi bizottsági ülést hívtak egybe és kötelezni akarták az igazgatót, hogy az ügyelő urat, aki kötelességét merte teljesíteni, csapják el a színháztól.

Az igazgató röviden így felelt:

— Nagyon szívesen, ha önök az egész évi fizetését kiadják az ügyelő urnak!

És ifj. Sággy Zsigmond nem lett elcsapva.

Most, mikor a szatmári véres tragédiának legutolsó jelenete is véget ért, borzalommal vegyült szomorúsággal gondolok vissza arra a „Ninett”-estére, a mikor az a keresett eleganciával öltözött, kifésült bajuszu gavalér ilyen zsinórmértéket használt fiatal életének gyászos befejezésére.

Az inzultált házaspár.

(A Szerdahelyi-ügy tárgyalása.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 24.

Botrányos jelenet játszódott le e hó 8—9-ike közötti éjjelen a Népszínház-utca és József-körut sarkán.

Szerdahelyi Ferencz, a Népszínház rokonzenves tagja — mint annak idején közöltük — gyanutlanul ballagott hazafelé éjjeli fél 1 óra tájban karonfogva fiatal feleségével, mikor egy négy tagu, fiatalemberekből álló társaság érte őket utól. A fiatal emberek egyike durva, becsületsértő szavakkal inzultálta Szerdahelyinét. Midőn Szerdahelyi női becsületében melyen megsértett feleségének tám adóját kérdőre akarta vonni a társaság két tagja bottal megtámadta s összeverte. Szerdahelyi erős ember léte, védekezett ugyan, de az orozva jövő támadás ellen nem tudta magát kellőképpen védeni.

A támadók elakartak illanni, de a rendőrség mégis megtudta kilétüket. A Szerdahelyi-pár panaszára a büntető járásbírósa ma ítélkezett felettük súlyos testisértés vétsége és becsületsértés vétsége miatt.

Wiener bíró megnyitva a tárgyalást, felhívja Szerdahelyi Ferenczet, hogy nevezze meg azokat az egyéneket, akik őt bántalmazták, elkövetve rajta a súlyos testisértés vétségét.

Szerdahelyi erre a négy jelen volt egyén közül bántalmazóit Berzeviczy Ferenczet és Udvardy Aladárt nevezte meg. Kijelentette, hogy Henry Ferenczre nem emlékszik, ugyan, hogy bántalmazta volna de inzultusban aktív része volt. Szilassi Ernőről már határozottan

állítja, hogy semmi része sem volt az inzultusban.

Eszerint a vádlottak padjára csak hárman kerültek: *Berzeviczy Jenő* tiszaroffi születésű 22 éves, vagyontalan jogász, *Udvardi Aladár* 22 éves pestmegyei tisztviselő és *Henry Ferencz* 88 éves pénztári tisztviselő a megyeházánál.

Elsőbben a Szerdahelyiné sérelmére elkövetett becsületsértés vétségét tárgyalták le.

Szerdahelyi Ferencz: Tek. bíró ur, kérem ezt az ügyet zárt ülésben tárgyalni.

Miután Szerdahelyiné is hozzájárult a maga részéről ezen kérelemhez, a bíró zárt ülést rendelt el.

Igy tárgyalták le azt a goromba s a nő becsületet mélyen sértő inzultust, amelyet *Berzeviczy Jenő* követett el Szerdahelyinéval szemben.

Az inzultált asszony mély pirulással beszélt el a tényállást. *Berzeviczy* tagadta, de tagadásával szemben a férj is megerősítette a történeteket. Erre az ügyre még csak egy tanut hallgatott ki a bíró, *Szilassi Ernőt*, aki azonban nem emlékezett az esetre s a történetekre. Ezután nyílt tárgyalás következett.

Szerdahelyi: A feleségem ezen inzultusa után én azt mondtam a feleségemnek: Lelkem, maradj csak hátra, itt ez a svihák úgy látszik belénk akar kötni! A feleségem hátramadt. Ekkor *Henry* lépett hozzám s bemutatkozott. Én viszonztam a bemutatkozást. Ekkor *Berzeviczy* is hozzámjött s rám rivallt:

— Nekem is mutakozzon be!

En erre kijelentettem:

— Önnek nem fogok bemutatkozni, hanem majd a rendőrral fogom elintéztetni a dolgot. Ekkor *Berzeviczy* azt kérdezte tőlem, kit értettem a svihák szó alatt.

— Azt, aki egy tisztességes nőt ily durván inzultál s a kit csakis rendőrral lehet igazoltatni.

Erre *Berzeviczy* ezeket mondta:

— Ön egy közönséges gazember!

Én erre, ahelyett, hogy érdeme szerint megfenyítettem volna, megfogtam a felöltőjét. Ekkor *Berzeviczy* adta az első ütést, amelyet a következő pillanatban hátulról orozva mért, csapás követett, úgy, hogy nyomban elborította szememet s az arcomat a vér. Az orozva támadó *Udvardy Aladár* volt, aki addig hátul a tömegben húzódott meg, amely erre a botrányra összverődött. Én, miután a vér teljesen elborított, nem látam semmit. Ezt az alkalmat felhasználták támadóim s folyton ütöttek-verték, amíg csak a technológiai muzeum előtti járdáig nem értünk. Itt én elestem. Erre már rendőrök is odavetődtek, de akkor már csakis *Henry* és *Szilassi Ernő* voltak a helyszínen, *Berzeviczy* is megakart szökni, de egy *Czakó* nevű ember elfogta s visszahozta. *Udvardy*, aki hátulról orozva támadott meg, megugrott.

Berzeviczy: Szerdahelyi ur a rendőrségnél azt mondta, hogy vastag bottal ütötték meg, most meg azt állítja, hogy meglehet, hogy bot volt támadója kezében. Kérem tehát nyilatkozzék határozottan.

Szerdahelyi: Miután én csak az orromon éreztem a botot, a vastagságát precízre meghatározni nem tudom.

Berzeviczy Jenő vádlott kihallgatása következett.

— Igaz a vád? Ha igaz miért tette?

— Szerdahelyi ur nem akarta magát megnevezni, mire én dühbe jöttem s megütöttem. Szerdahelyi ur erre bottal a fejemre ütött s azon sérülést is ejtett. Ezután összekapaszkodunk s elestünk. Szerdahelyi ur alól volt, én felül.

— Mondta-e ön, hogy Szerdahelyi ur közönséges gazember?

— Meglehet.

A bíró ezután konstatálja, hogy Szerdahelyi sérülései 10—18 nap gyógyultak. *Berzeviczyé* 8 napon belül. Könnyű testi sértés vétségéért panaszolja Szerdahelyit.

Udvardy Aladár pestvármegyei tisztviselő tagadja, hogy valami része lett volna Szerdahelyi bántalmazásában. Ő nem ütött senkit. Ha megütötte volna Szerdahelyit, ovallaná.

Az ügyészi megbízott indítványára az ügyet áttették a büntető törvényszékhez, súlyos testi sértés büntette forogván fenn, melyért két évig terjedhető börtön és 400 koronáig terjedhető pénzbüntetés jár.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi munkás-dalgyűlés értesíti tagjait, hogy egyleti helyiségét az Erzsébet-városi (kaputca) iskolába helyezte át, hol a dalórák minden szerdán és pénteken tartanak.

(*) A „Kossuth Lajos“ betegsegélyző és temetkezési egyesület november hó 25-én d. u. 3 órakor saját helyiségében rendes választmányi ülést tart, melyre a választmányi tagokat meghívja az elnökség.

A Nemzeti Szalon megnyitása.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 24.

Diszes és előkelő közönség gyűlt ma délelőtt egybe a *Nemzeti Szalon* szönyegekkel és délinövényekkel ékesített kiállítási termében, hogy jelen legyen a téli kiállítás megnyitásán. A csatakos, vizes idő nem tartotta vissza a társadalmi élet előkelőségeit, akik lelkes éljenzéssel fogadták a pont 11 órakor megérkezett *Wlassics Gyula* közoktatásügyi minisztert.

Neje és *Kadosa-Lippich Elek* miniszteri tanácsos kísérték a minisztert, akit *Hock János* üdvözölt, mint a Nemzeti Szalon elnöke. Beszédében megköszönte azt a nagy kitüntetést, hogy a miniszter személyesen nyitja meg a kiállítást, méltányolva ezzel azt a munkát, melyet a Szalon, mint a miniszter művészeti akciójának munkatársa, végez. A Szalon szentélye akar lenni a magyar művészetnek, és nem egyes művészeknek, hanem az egész művészetnek akar használni. Ez a cél vezet akkor is, mikor a tavasszal elhozza ide a legkiválóbb francia művészeket, hogy egyrészt a magyar közönséget még jobban meghódítsa a művészetnek, másrészt egyengesse a magyar művészek útját a külföld felé.

Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter meleg szavakban válaszolt. Már előzőleg sok szépet hallott és ma reggel a lapokból sok szépet olvasott a tárlatról. Örül, hogy a fokozatos fejlesztés nagy munkája ilyen szépen halad előre. Köszöni a Szalonnak, hogy őt törekvéseiben a művészet népszerűsítésével támogatja. A kiállítást ezzel megnyitottnak jelenti ki.

Ezután a miniszter *Hock János* és *Rózsa Miklós* titkár kíséretében megkezdte körutját. *Boemien Rittát* bemutatatta magának és gratulált képeihez; megdicsérte *Poll Hugó* pasztelljeit, *Szikszyay* tengeri képeit; *Kacziány Ödönt* mint régi ismerőseit üdvözölte. Azután bemutatatta magának *Glatter Ármint* és *Pörge Gergelyt*, akiknek szívélyesen gratulált.

Szinnyey-Merse Pál orsz. képviselő önarcképe előtt derűtséget fakasztott a miniszter megjegyzése, melyet a jelenlévő művészhez intézett.

— Te Pali, mindig abból az időből való képedet állítod ki, ahol még szép és fiatal vagy.

Nagyon tetszett a miniszternek *Mannheimer Gusztáv* gyűjteménye, melynek minden egyes darabját sokáig nézte. Gratulált még *Kézdí Kovács Lászlónak* és *Herrer Czézárnak*, azután pedig a *Maison moderne* kiállítását nézte meg. *Rapoport* ötvösnek gratulált párisi nagy sikeréhez, hogy a *Maison moderne* 60.000 frt áru zománcozós munkát rendelt nála. A miniszter nevének különösen a hollandi csipkék tetszettek.

Szikszyaynak ezeket mondta a miniszter:

— Az ön képeit ezer közül is megismerném. Ezek a tengeri képek lehellestzerű finomsággal vannak festve s e mellett hüek és igazak!

Elismeréssel szólt a képekről *Wlassics* miniszter felesége is. Körülbelül egy óráig jártkelt a miniszter a termekben és mindegyik

kiállítóhoz volt egy-két buzditó és elismerő szava. Végre ezzel bucsuzott *Hock Jánostól*:

— Köszönöm a szíves kalauzólást, sok szép képet láttam és a tárlatot újra meg fogom tekinteni.

A Bracco asszonya.

— Történet a pesti társaságból. —

Arad, november 24.

(Budapestben — így írja tudósítónk — a *Hütelen* minapi előadását érdekes kísérletezés követte. A Vígyszínház egyik páholyából indul ki az esemény, folytatódott a szalonban és valószínűleg — válopör formájában fog véget érni. De beszéljen maga a tudósító.)

(A függöny felgördül.)

— Gyűlölöm ezt a Braccot!

— Miért?

— Mert rossz példát ad az asszonyoknak!

Ez a rövidke párbeszéd a Vígyszínház egyik páholyában folyt le. A páholyban egy szép asszony ült, gömbölyű körvonalai becsületére váltak volna a legdekadensebb festő képzeletének. Szemei tüzzel ragyogtak, hogy bátran viselhette a sok tündöklő, briliáns ékszert: azok egyáltalán nem csinálhattak a szemének veszedelmes konkurrencziát. Dereka erősen ki volt vágva, s hófehér vállain a Bracco egy-egy merészebb mondásánál és kényesebb helyzeténél reszkető, rózsaszínű pir ömlött el, mint az északfény a havon, vagy mint a hajnal pirja a versaillesi kert márvány istennőin.

Ebben az édes pirosságban egy fiatal gavallér gyönyörködött, a ki már régóta udvarol a szép asszonynak, a ki azonban az ostromnak mindedig hősiesen ellentállott.

A bájos asszony ezzel az urral volt együtt a páholyban. Férje ugyan hallatlanul féltékeny uraság, mindazonáltal most mégis egyedül hagyta. Ez a pár pillanat elég volt egy kis eszményi...

— Képtelenség, amit ez az olasz összefirkáll.

— Már miért volna képtelenség?

— Mert olyan asszony, mint Sangiorgi grófné, a ki ilyen erős kísértésnek ellen tud állani, nincs a világon!

— Dehogy nincs. Hát ha én is olyan tudnék lenni?

— Azt szeretném látni!

— Hogyan? csak nem azt ajánlja nekem, hogy játszuk el együtt Bracco második felvonását is valóságban?

— Miért ne ajánlanám?

— Önnek furcsa ötletei vannak! S azt hiszi, őnt nem hozná ki teljesen sodrából, ha azzal állítanék be önhöz: Eljöttem, csábitson el, de hamar, mert egy félóra múlva jöjjön meg?

— Nem bizony. Én más legény lennék, mint ez a szamar Ricciardi.

— S én más asszony, mint az erényes Klára?

— Azt hiszem.

Ebben a pillanatban lép be a férj. Az izgalmas párbeszéd megszakad. S csak mikor az előadás véget ért, s a nézők kifelé tudnak a színházból, sugta oda a menyecske Ricciardiának:

— Holnap délután négy órakor várjon. Eljátszunk magának Bracco szerepét a valóságban...

(Hát játszuk el!)

Másnap délután a reménytelen fiatal gavallér már déli tizenkét órakor megkezdte a várakozást Bracco asszonyára, lakásában, a mely elég csinos és kényelmes otthonul szolgálhatott.

— Mi az ördögnek vagyok ily izgatott? — dühöngött a jourok ünnepeit alakja. — Hiszen, ha az asszony nem olyan, mint Braccoé, nem fog eljönni. Ha pedig olyan, mint a Bracco asszonya, akkor mi hasznom belőle, ha el is jön?

De ime, a fiatal ur türelmetlen járaskelése közben még csak néhány vázát ütött le a konzolokról, mikor ajtaja föltáru és azon a szép asszony robbant

be, illatosan, mintha egy csomó virágot sodort volna a szalonba valami forgószél.

Kimerülten hanyatlott a karszékre és sebesen mondá:

— Eljöttem . . . Siessen . . . Csábitson el . . .

S határozottan meg kell czáfolnunk Bracco pszichológiai tudományát, mert bizony a mi csábitónk nem jött zavarba, hanem iziben letérdelt a szép zsákmány elé és annak kezeit heves csókokkal kezdte elborítani. Ugy, hogy az asszony látta, miképp a dolognak fele sem tréfa, fölugrott hát, az ajtóhoz rohant és azt sietve föltárta.

Az ajtóban állott a férj, arcán a kárörömnél, a diadalnak a kifejezésével. S a nő, Bracco asszonya, nyakába borult, összecsókolta, azután gunyosan fordult a lefőzött Ricciardi felé:

— Lássá, uram, hogy csakugyan eljátszottuk ön előtt Bracco komédiáját . . .

(Bracco asszonya.)

Főlöslöges mondanunk, hogy az éjszaka, a mit a csunyan megtréfált gavallér ezután átélt, egyike volt az ő legkellemetlenebb éjszakáinak.

— Ha már csakugyan úgy akart tenni velem az az átkozottul hamis menyecske, mint a Bracco Klárája, hát miért vitte a dolgot a végtelenségig s miért tett csuffá a férje előtt is?

Dühös volt magára, hogy így rászédette magát. S végső kétségbeesésében arra az elhatározásra jutott, hogy ha őt egy szerelmi kalandban sőtise érheti, megérdemli azt, hogy megházasodjék.

Mekkora lón azonban meglepetése, a mikor az álmatlan éj után egy orosz szénaitlatos, fehér galambos levelet hoztak neki, a melyben ez volt írva:

Kedves barátom!

Valószínűleg nagyon haragszik rám, de én bizonyos vagyok benne, hogy meg fog békülni. Nekem muszáj volt önrel eljátszanom azt a komédiát. A férjem, mint ön is tudja, valóságos féltékeny tigris, a ki már is gyanakodott rank. De a tegnapi jelenet után mi föltétlen nyugodtak lehetünk felőle. Ma délután 4 órakor újra elmegyek önhez s meglehet, hogy nem fogok egészen szigorúan ragaszkodni a Bracco szerepéhez . . .

Igaz barátnéja

(Itt következik az aláírás.)

— Hm . . . ragyogott föl Ricciardi ur szeme — hát a valóságban így folytatják a Bracco komédiáját az asszonyok?

Megbüntetett hűtlenség.

(Mikor a férj Amerikából hazajön.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 24.

Jómódu vendéglős volt Budapesten Paul Ferencz. Vendéglőjébe előkelő vendégek jártak, egyrészt mert kitünő volt a konyha, másrészt rendkívül figyelmes volt a kiszolgálás, no meg a csinos vendéglősné is tudott sokakat oda vonzani. A jómóddal növekedtek azonban az igények, és ezek nemsokára tulemelkedtek a vagyoni tehetségen. Paul más kereseti forráshoz is fordult, mindinkább erősebben csábitotta az inger a gyors meggazdagodásra és ez sodorta őt csakhamar a vagyoni tönk szélére.

Amikor látta, hogy a megszokott jólétről le kell mondania és ebben a szorult helyzetben családi boldogsága is tűnőfélben van, hirtelen elhatározással úgy intézte a dolgát, hogy az asszony vezesse tovább az üzletet, ő pedig átvitorlázik Amerikába és ott az újvilágban próbálja meg szerencsését. El volt arra tökévelve, hogy míg nagy summa pénzt nem szerez, addig vissza se jő.

Augusztus havában elhatározását követte a tett, elbucszott feleségétől és elindult az új hazába telve reménnyel és szép kilátásokkal.

Amint az amerikai partokon kikötött, már égett a vágytól, hogy valami jövedelmező üz-

let után nézzen. Volt is csakhamar üzlete; azt amerikai alapon vezette is, de hát szegény embert az ág is huzza: nem volt szerencséje véle. Más üzlet után nézett és lázas utánjárásal sikerült olyanhoz jutni, mely reményeit kielégíthette volna.

Amint az új üzletet megszerezte, hosszú levelet irt haza szerelmetes feleségének, vigasztalta őt és arra kérte, hogy legyen csak türelemmel és kitartással, visszajő szép vagyanal nemsokára és akkor ismét jó módban fognak élni.

Az asszony azonban nem sietett a válaszal. Ez bántotta a férjet, de azzal vigasztalta magát, hogy talán elveszett utközben a levél. Egy szép napon beállított hozzá a levélhordó és nagyot dobbant szive örömeiben, hogy hazulról, Budapestről jött a levél.

De rettenetes volt a csalódás, midőn a kibontott levélből meg látta, hogy nem a felesége válaszol neki, hanem egy ismerőse ir . . . iszonyu, borzalmas dolgokat. A levél kimélete-nül azt adta tudtára a férjnek, hogy otthon hagyott felesége már elfelejtette őt, hogy hűtlen lett hozzá és egy más férfi karjaiban keresi és találja meg a boldogságot.

Hirtelen elsötétült a szeme, egész testét megremegettette e szörnyű tudat és keservesen zokogott. Es mikor a könnyök árja elapadt, félre dobta az üzletet, a becsületes munkára vezető szándékot, leszámolt mindennel, egész életével és csak egy vágy hajtotta őt, hogy saját szemével győződjék meg erről a gyalázatosságról és akkor — Isten legyen kegyelmes mindnyájoknak.

A legközelebbi hajóra jegyet váltott és — mint Budapestről nekünk sürgönyzik — ma megérkezett a fővárosba s most már feldult családi otthona felé vette útját.

Az ajtó előtt megállt, mintha erőt akart volna gyűjteni és ekkor váratlanul betoppant feleségéhez.

A nem remélt viszontlátás megfélemlítette az asszonyt és midőn a férj rögtön hűtlensége miatt kérdőre vonta, ez gunyosan nevetni kezdett, a mi a férjet rettenetes dühbe hozta. Az asszony most már dölyfösen bánt férjével, ki aztán a féltékenység ördöge által felkorbácsolt szenvedélyében zsebéből kirántotta a revolvert, rálőtt az asszonyra és azután homlokához emelve a fegyvert, önmagát halántékon lötte.

A szerencsétlen férj rögtön meghalt és a nő csak könnyű sebet kapva, a hirtelen előhívott orvos véleménye szerint rövid idő múlva teljesen felgyógyul.

HIREK.

Krügert ünneplik.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 24.

Krüger Pál, a transzváli köztársaság elnöke — mert elnök ő még most is, ámbár Transzvál az angoloké — ma érkezett Párisba, a hol rendkívül nagy ünnepeltetésben volt része. Meleg szeretettel, rokonszenvvel fogadták a francziák. Az ősz elnök alig győzte megköszönni a barátságot s azokat a szép nyilatkozatokat, melyek elhangzottak.

Valóságos tüntetés volt ez nemcsak az elnök személye, de a szerencsétlenül járt, függetlenségeért még ma is harcoló két délafrikai köztársaság mellett is.

A párisi község tanács elnöke, Grebawal intézett Krügerhez üdvözlő beszédet, mikor a vonatról leszállt.

— Páris szereti önöket — úgy mond — és szenvedélyes érzéssel kíséerte azt a harcot, melybe Transzvál és Uranjet a brutális tulerő egoizmusa és a sors igazságtalansága kergette. Páris gyűlöli a megaláztatást. A történelem itélni fog, a történelem fogja elbírálni a cselekedeteket. Adja Isten, hogy most, a midőn elnök ur a világ előtt igaz jogot véd, diadalmaskodjék. A mi jó kívánataink kísérik önt útjában. És ez az egyedüli, a mit önnek adhatunk. Megkértszerezük tiszteletünket személye iránt abban, a reményben, hogy utja sikerrel fog járni . . .

Krüger megindultan válaszolt:

— Ez alkalommal másodszor jövök Párisba s nem kételkedtem benne, hogy Franciaország fővárosa, a nemes érzés, az igazságosság e városa, engem rokonszenves fogadtatásban részesít. Azt is tudom, hogy e szép manifesztáció nemesak az én személyemnek szól, hanem a két délafrikai köztársaságnak is, a melyek igazságos ügyért küzdenek. Páris város jelmondata illik a mi köztársaságainkra is s ha Isten is úgy akarja, nem fognak rajtunk ellenségeink soha győzedelmeskedni.

A tömeg erre óriási lelkesedésben, éljenzésben tört ki. Az ősz elnök pedig ott állott a hatalmas falansz élén s szeméből lassan megereedtek a könnyek . . .

— Ez a köny az, a mely enyhet ad, a mely lecsillapítja a fájdalmakat s a melynek fátylán át szebb jövőbe tekint a reménykedő szem.

Vajjon teljesül-e a remény?

— Személyi hírek. Vásárhelyi Béla főrendiházi tag, az aradi és csanádi vasutak vezérigazgatója hétfőn hosszabb tartózkodásra Palermóba utazik, a vasutak értekezletére, honnét a jövő hó 12-én tér vissza. — Goldis József gör. kel. román püspök pár napi tartózkodásra Budapestre utazott.

— Stefánia. A királyi vérből való magyar grófné ezidőszerint vendégünk. Most még vendég, de mint kijelenté, rövid idő alatt állandó lakója akar lenni a magyar hazának, mert szívéből szereti e nemzetet, amelynél lovagiasabb, hűségesebb és okosabb nemzet nincs a kerek világon. Királyi hercegasszony öszintébben, szebben még nem fejezte ki a magyar föld iránti szeretetét, a magyar nemzet iránt érzett igaz rokonszenvét. Stefánia itt van közöttünk és itt is óhajt élni hűséges magyarjai közepette. S a lovagiaságáról messze földön híres nemzet örömmel látja őt s bizva-bizik abban, hogy kellemesen tölti el nálunk minden idejét rajongásig szeretett királyi vendégünk. Most még vendégünk, de magyar férje révén most már honfitársunk is s törvényeink szerint a magyar nemzet tagja, most már ő is magyar. Lónyay Elemér gróf és felesége, Stefánia kir. hercegnő a mai délelőttöt lakásukon töltötték. Második reggelijüket is szobájukban költötték el délben 12 órakor. A királyi hercegnő napokint elolvassa az összes budapesti napilapokat és ma reggel igen kellemesen érintette, hogy az ujságok kedvencz kutyáiról is megemlékeztek. A grófi pár elutazása iránt eddigelé még nem intézkedett.

— A város és a kultuszminiszter. Minden évben megismétlődik, hogy Aradvárosa a népoktatási czélokra megszabott államsegély fel-emelését kéri és minden évben megtörténik, hogy a kultuszminiszter nem emeli fel. Az

idén 8000 korona helyett 24.000 koronát kért a város, a miniszter azonban továbbra is 8.000-et ad, azzal a megjegyzéssel, hogy az erre való alapja erősen igénybe van véve.

— **Goldis püspök Budapesten.** A budapesti görög-keleti román hívők közt már évekket ezelőtt mozgalom indult meg, hogy Budapesten parókiát állítsanak fel. *Goldis* József, az aradi új püspök, kinek kormányzata alá tartoznak a budapesti és környékbeli hívek is, most ez óhajtnak eleget tesz. Már az új görög-keleti egyházközség hivatalosan is megalakult, s holnap, vasárnap fogják felszentelni a hívők áldozatkészségéből emelt diszes kápolnát. *Goldis* püspök, kit érkezésekor *Gáll* József főrendiházi tag és *Szerb* György országgyűlési képviselő fogadnak, vasárnap délelőtt 9 órakor szenteli fel a Holló-utca 8. szám alatt a Gozsduféle házban felállított új kápolnát. Ez ünnepre hivatalosak a főváros előkelői s a főváros maga is képviselteti magát. Délben a püspök tiszteletére banquet lesz. A püspök ma délelőtt utazott fel Budapestre *Papp* János protosyncellus, *Zászló* Eugén és *Succiu* János diakonuskok kíséretében. Budapestről *Goldis* és *Papp* Nagy-Szebenbe utaznak az érseki felebbviteli tanács ülésére.

— **A beteg czár.** *Loubet*, a francia köztársaság elnöke, ma táviratilag tudakozódott *Miklós* czár állapota felől. Az elnök megnyugtató választ kapott.

— **A kisjenői udvari vadászatok** véget értek; *József* Ágost főherczeg és *Fülöp* orleansi herczeg a kíséretükben érkezett előkelő társasággal együtt ma este elutaztak Kisjenőre. Tíz órakor indultak meg az aradi és csanádi egyesült vasutak külön vonatán, a mely Kétegyházaán találkozott az Aradról Budapest felé menő vonattal. Az ehhez csatolt udvari kocsi-ban utaztak tovább Budapest felé. *József* Ágost főherczeg egyenesen Acsuthra ment. A hat napig tartott udvari vadászatok eredménye a következő: a terítékre került 2204 nyul, 294 fácán, 88 fogoly, 15 őz, 58 bagoly, 5 vaddisznó, 3 vadmacska és 20 egyéb vad. Érdekesnek tartjuk végül megemlíteni, hogy *József* Ágost főherczeg egy duplázáson két vaddisznót és újra egy duplázáson két vadmacskát ejtett el.

— **A revolver.** A kereskedelmi miniszter aradi látogatása, úgy látszik, szépen fölvirágoztatta — a revolveripart. Azokat az „újságírókat“ értjük alatta, akiknek többet jövedelmez az, amit nem irnak meg, mint az, amit megírnak. A miniszterlátogatás óta tömegesen szállítja a posta a borsos számlákat azon iparosoknak, gyárosoknak, akiknél látogatást tett a miniszter, sőt olyanoknak is, ahova el se ment. A számlák a különböző lapoknak küldött reklámtudósításokról, távirati költségekről, telefondijakról, postaköltségekről, tiszteletdíjról stb. szólnak, és végösszegben tiszteletes summát tesznek ki. Egy budapesti könyvnyomtatól több aradi gyáros és iparos az alábbi levelet kapta a mai napon:

Van szerencsénk kapcsolatosan a kereskedelmi miniszter ur Ó Exzellenziájára aradi látogatásával vállalatával viszonylatban lévő távirati tudósításainknak számláját, — mely tudósítást első sorban a mi szerkesztőségünk relációnálta a távirati irodák révén a napisajtónak itthon és Bécsben, kiemelve a személyes vonatkozású és a mérlegbeli adatokat, — azzal az alázatos megjegyzéssel be-terjeszteni, hogy annak elfogadása bár csak azért sem lehet kötelező ugyan, mert az idő rövidségénél fogva megbízatás kikérhető nem volt, de mindenesetre kiérdemelt marad az a teljesített lelkiismeretes publicisztikus szolgálata által. Előzetes köszönettel és kiváló tisztelettel, Budapest, november hó 23-án. 1 darab melléklet, 1 darab számla.

Jónak látjuk gyárosainkat és iparosainkat figyelmeztetni, hogy „a lelkiismeretes publicisztikai szolgálatnak“ be ne ugorjanak, mert a számláknak esetleges kiegyenlítésével csak támogatnák azt az eléggé el nem ítélhető irányzatot, mely a sajtó tisztességének, hírnevének megrontására vezet.

— **Albíról kinevezés és áthelyezés.** A király *Kovács* Mihály aradi kir. törvényszéki aljegyzőt a *kisjenői* járásbíróshoz albíróvá nevezte ki, *Bedő* Ferencz *borosjenői* kir. járásbíróshoz pedig a fogarasi járásbíróshoz hasonló minőségben való áthelyezését megengedte.

— **A népkonyha megnyitása.** A *népkonyha* hétfőn, azaz folyó hó 26-án nyílik meg, hogy szegény embertársainkat meleg, tápláló edelhez juttassa. Naponta 11¹/₂ órától 1 óráig kapható ebéd és pedig a felnőttek részére 20, a gyermekek részére 10 fillérért. Szombaton és vasárnap a népkonyha zárva van. A népkonyhabizottság kéri a nagylelkű aradi közönséget, hogy akár pénzbeni, akár természetbeni (zöldség, főzelék s más eféle) adományaival azon törekvésében, hogy minél több szegényt részesíthessen jó edelben, mint eddig, úgy ezután is támogatni kegyeskedjék.

E héten a következő nemeslelkű emberbarátok szíveskedtek becses adományokat küldeni: özv. *Schreyer* Nanette urnő 1 nagy kocsikáposztát, *Preisach* Vilmosné urnő 1 bödön zsirt, 10 klg. söt. *Reusz* Mór ur 1 Htl. eczetet, *Neuman* testvérek 1 zsák lisztet, *Gebhardt* Istvánné urnő 6 kor., özv. *Daranyi* Jánosné urnő, özv. *Steinitzer* Pálné urnő, *Friedmann* Lajos ur (Nagylak), *Friedmann* Gyula ur, dr. *Bock* Albertné urnő 10—10 koronát. A nagylelkű adakozók fogadják leghálásabb köszönetünket. Az elnökség. — A népkonyhában e héten felügyelni szívesek lesznek: dr. *Somogyi* Gyuláné, dr. *Lamberger* Lajosné és dr. *Tolnai* Jánosné urnők.

— **Istentisztelet a waggongyárban.** Holnap, f. hó 25-én délután 3 órakor a waggongyár melegező helyiségében ág. hitv. ev. magyarnyelvű istentisztelet fog tartani.

— **A titeli mandátum** *Zákó* Milán országgyűlési képviselőnek főispánná való kinevezése folytán megüresedett. Utódja minden valószínűség szerint *Vuchetich* Illés dr. lesz.

— **Az öngyilkos pénzügyi titkár.** Ma vitték ki utolsó útjára a boldoglatan *Schiller* Károly volt aradi, utóbb szegedi pénzügyi titkárt, aki saját kezével oltotta ki életét. A maga fölött ítélkező ember halála széles körökben támasztott részvétet és különösen az öngyilkosság adott okot sokféle magyarázatra és találgatásra. Általában mindenki meg van győződve Szegeden, hogy *Schiller* becsületességéhez és puritán jelleméhez nem férhet szó. Ő maga sokat beszélt feleségének egy eltűnt aktáról, melynek következménye az, hogy üldözik hivatalában. Ezt az okmányt valaki eltüntette a hivatalából. Így mondta legalább *Schiller*. Pedig abban volt meg minden elszámolás, a mire így nem emlékezhetik. Nemcsak a családja, de számos jó ismerőse is tilakozik a sikkasztás vádjá ellen, a mire senki sem tartotta képesnek. A pénzügyigazgatóság vizsgálata egyébként nincs még befejezve, annak elvégzése után derül ki, hogy mivel volt szegény *Schiller* terhelve. Hogy ő ártatlannak érezte magát, az kitűnik a rendőrséghez intézett soraiból is, ahol kijelenti, hogy olyan gyanuval terhelve, mint ő van, nem lehet élni.

— **Vörösmarty-ünnepély a munkásképzőben.** Az Aradi Nemzeti Szövetség Munkásképzőintézménye vasárnap, f. hó 25-én délután négy órakor kezdi meg idej nyilvános előadásainak sorozatát, még pedig *Vörösmarty-ünnepélyvel*. A szakelőadást a Szózat költőjéről dr. *Somogyi* Gyula tanár tartja. Lesz ezenkívül ének és szavaltat is. Az előadás a *polgári fiiskola dísztermében* lesz.

— **Körorvos-választás.** *Gurahoneczon* ma töltötték be választás utján a *Groza* dr. halálával megüresedett körorvosi állást. Az orvosi kerületbe tartozó 22 község megbízottjai nagy többséggel *Rosenthal* Zoltán dr. debreczeni orvost választotta meg.

— **Az unitárius püspök ünneplése.** *Ferencz* József unitárius püspök tegnap Dicsőszentmártonba érkezett. — A püspököt *Csató* Gábor alispán fogadta és örömmel üdvözölte mint a vallásos türelem, béke és szeretet apostolát, a kinek osztatlan tisztelettel adóznak az összes felekezetek. A püspök magas szárnyalású beszédben válaszolt. Megköszönte a szíves fogadást, a melyet halás emlékekkel fog megőrizni. Hiténél fogva az egységet hirdeti. Minden törekvése oda irányul, hogy a testvéri egyetértést, szeretetet hitfelekezeti és nemzeti különbség nélkül ápolja. Hitvallása az egység és annak nevében itt is missziót akar teljesíteni az irányban, hogy egy hitünk legyen: a nemzet istenében, egy reményünk: a haza jövőjében és honszerelmünk is legyen egy. Inten áldását kéri egy a községre, mint az egész vármegyére, annak minden lakosára és kívánja, hogy legyen boldog a hon és viruljon a nemzet. Este 8 órakor fátylaszene volt, a mely alkalommal *Nagy* János községi jegyző üdvözölte a püspököt. Ma a püspök istentiszteletet tartott, tisztelegéseket fogadott és egyházat vizsgált. Holnap Szőkefalvára megy templomot szentelni. A megérkezés estéjén *Árkosi* Gyula dr. unitárius főgondnok fényes vacsorát adott. Ma *Sándor* János főispán adott vacsorát, holnap délben pedig nagyszabású banquet lesz.

— **Nem volt tartalékos tiszt.** *Papp* Béla tudvalevőn tartalékos hadnagy volt a 8 dik közös huszárezredben. Minthogy a tiszti rangtól való megfosztását a hadsereg rendeleti lapja még nem publikálta s neve börtönbe jutása idején még mindig bent volt a hadsereg névtárában, az a kérdés merült fel, vajjon *Papp* tartalékos tiszt gyanánt halt-e meg a bitófán. Erre a kérdésre az a felelet, hogy *Papp* tiszti rangját már azzal a ténnyel elvesztette, hogy a Kuria a semmisségi panaszát elvetette, vagyis, hogy ítélete jogerőssé vált. Sz azért nincs jelentősége, hogy rangja elvesztését a hadsereg közlönye nem publikálta, mert ily esetben formális degredálás nélkül is beáll a tiszti rang elvesztése.

— **Gyászünnepély.** Istenben bold. *Schreyer* Menyhért az aradi *Chewra Kadischa* nagylelkű gyámolítója emlékének tiszteletére vasárnap, f. hó 25-én d. u. 1/4 5 órakor a zsinagógában kegyetes gyászemlékünnepély tartatik.

— **A mormon-vallás két apostola** időzik néhány nap óta Temesvárott. A két gentelman, saját beismerése szerint, az Észak-Amerikában élő, a *soknejűségnek* hódoló hitfelekezet misszionáriusaként működik. A egyik Berlinből, a másik Szófiából jött és oly czélből telepedtek le, hogy hitközséget alapítsanak. Azért választották Temesvárt, mert ebben a városban a baptisták nagy sikereket értek el és mert az az egyik misszionárius jécsai, torontál megyei születésű és onnan vándorolt ki Amerikába. A rendőrség mindkettővel jegyzőkönyvet vett föl és arra vonatkozó bejelentésüket, hogy Temesvárott egy mormon-községet alapítanak. a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvény értelmében, vallási dogmáik felülvizsgálása végett a belügyminiszterimhoz fölterjesztette. A soknejűség lelkes apostolai tehát egyelőre gyakorolhatják magukat a türelem erényében.

— **Beniczky Ferencz jubileuma.** Ma van tízéve, hogy *Beniczky* Ferencz belső titkos tan. Pest-Pilis-Solt-Kunvármegye főispáni székébe lépett. A vármegye közönsége nagy fényen és lelkesedéssel ülte meg ezt a napot, melyen a király is megemlékezett *Beniczky*ről, kinevezvén őt örökös főrendiházi tagnak. A vármegye központi palotája ünnepi díszbe öltözött. A kapubejárás előtt, s a lépcsők fokain díszbe öltözött vármegyei huszárok álltak őrt, kivont karddal. A lépcsők és folyosók s maga a díszterem is délszaki növényekkel és pompás szö-

nyegekkal volt ékesítve. A díszterem zsufolásig megtelt; a karzatokat uri nők foglalták el. A teremben megjelent közönség sorában ott voltak Császka György kalocs: i érsek és Gulner Gyula belügyi államtitkár is. A megjelent főispánt riadó éljenzéssel fogadták, majd Beniczky Lajos alispán intézett hozzá üdvözlő beszédet, melyre az ünnepeit meghatóttan válaszolt. Azután Fazekas Gusztáv főjegyző üdvözölte, Teleki József gróf pedig a törvényhatóság nevében mondott szép beszédet.

— **Elvert herceg.** A *Berliner Tageblatt*-nak jelentik *Konstantinápoly*-ból, hogy ott nagy izgatottságot kelő eset történt, melynek kiderítésére a rendőrség titokzatosan kutat. *Efendi Ahmed* királyi herceget pár nap előtt, mikor Dolma-Bagdhe felé utazott, egy jól öltözött férfi bottal elverte. A merénylőt elfogták és kihallgatásakor azt vallotta, hogy ő osztrák honpolgár és a követség tagja. A dolog titokzatosága arra enged következtetni, hogy — asszony van a játékban.

— **A király gépkocsija.** *II. Lipót* király, mint említettük, Párisban automobil-kocsit rendelt. A kocsit már megérkezett Brüsszelbe és érthető föltűnést kelt, mert rendkívül fényes, diszes jármű. A király szenvedélyesen sétál a gépkocsin, melyet egy *Morcel* nevű gépész kormányoz. Ezzel kapcsolatosan arról is értesítettek bennünket, hogy *Becsben* tegnap délelőtt volt az első hivatalos próbakocsizás az elektromos erővel hajtott automobil fiakkal. A kocsizás két akkumulátoros kocsin ment végbe a várasházától a Ringstrassén át. A próba kitűnő eredménnyel végződött. A kocsit könnyen és biztosan lehet kormányozni, teljesen nesztelenül gördül tova és nagyon hamar megállítható. A megtöltött akkumulátorokkal 50 kilométernyi utra is el lehet vele kocsizni.

— **Elhunyt közjegyző.** Mint lapunkat Orosz házról értesítik, ott tegnap éjjel hirtelen elhunyt *Horváth János* kir. közjegyző. Az elhunyt igen népszerű alkja volt az ottani társadalomnak s halálának híre nagy részvétet keltett. Az elhunyt férfit 56 évet élt.

— **Ahol mindig tűz van.** A Szabadság-téri *Schwarz Jenő* féle házban rövid idő alatt háromszor volt tűz *Domán Mihály* paplan raktárában. A lakók jelentést tettek a városhoz, hogy intézkedjék a tűzveszélyes állapot megszüntetésére. A tanács mai ülésén foglalkozott az ügygyel és elrendelte, hogy a leégett gépelő és raktár helyiség csak külön-külön épületben építhető fel és pedig tűzbiztonsági anyagokból.

— **Az avaris asszonyok.** A mi asszonyaink nem politizálnak. Az igaz, hogy a mód se adta meg nekik erre. Politikájuk mindössze arra szorítkozik, hogy a képviselőválasztásoknál érvényesítik a befolyásukat az olyan jelölt érdekében, aki meg tudja nyerni a hajlandóságukat. Aztán megint vége a politikának öt esztendőre. Más a francia asszonyok politizálása. Azonosítják magukat egy-egy politikai irányzattal, hűségesen kitartanak mellette — s minél több kellemetlenséget szereznek a férjüknek. Erre vall az az eset is, hogy *André* hadügyminiszter hirtelen áthelyezte a Malunban állomásozó 18. számú gyalogezred két tisztjét azért, mert feleségük nem akarta viszonzni egy, Melunba áthelyezett hadnagy feleségének látogatását. A hadnagy, aki régi nemes család tagja, csak polgári szertartással kelt egybe feleségével és házassága nem részesült egyházi áldásban. A meluni katonatisztek nem ismerik el a polgári házasságot és most a látogatás megtagadásával tüntettek a törvény ellen. A büntetésből áthelyezett tiszték között van egy őrnagy, egy kapitány, mindkettő régi nemes családból. *André* hadügyminiszter intézkedése nagy feltűnést kelt.

— **A szerelem.** *Győrön* ma reggel öngyilkosság történt. Egy 17-éves szép barna leány szerelmi bűnbánatában marólugot ivott és most közel van a halálhoz. *Czápos Gizellának* hívják, székudvari születésű, foglalkozására nézve kaszsziróné. Nagybetegen szállították a lakására, a hol *Klein dr.* vette ápolás alá.

— **A difteritisz új gyógymódja.** *Lichtscheidl Géza dr.*, a temesvári városi közkórház igazgató-főorvosa ma egy új, nagy jelentőségű operációt

végzett egy difteritiszben betegen fekvő gyermekben. Az új gyógymód abból áll, hogy nem az eddig szokásban volt *trachotomiai* operációt alkalmazta. Ugyanis nem a nyakon metszett vágáson keresztül helyezte bele a légsót a beteg torkába, hanem a száján keresztül. A veszedelmes operáció a nyakon tehát teljesen elmaradt. Az operáció oly kitűnően sikerült, hogy a beteg teljesen veszélyen kívül van.

— **Arczhengerelés.** Az egész világon hiu a hölgy, de sehol sem annyira, mint Párisban, hol a szépség ápolására kincseket áldoznak. A francia fővárosban légió is azoknak a mestereknek a száma, a kik értnek, vagy legalább érteni akarnak az arcz szépítéséhez. Többnyire orvosok foglalkoznak e művészettel, de jövedelmes forrásuk van e téren másoknak is, a kik még tán nem is oly régen — sáros cipőket fényesítettek az utcán. Jelenleg a legkeresettebb arczszépítő mesterek között egy magyar ember szerepel. Módszere az arczbőr egyenletes hengerelésén alapszik. E nem nagyon komplikált műtét állítólag a legredősebb arczbőrt is elsimitja. Minthogy pedig Párisban igen sok a ránczos arcz: sokan hengerezetik magukat s nem lesz csoda, ha a francia pénzverde nem tud majd elég aranyat hengerelni a mi magyarunk számára.

— **Hirtelen halál.** *Barna Ferencz* 42 éves fővárosi tanító az éjjel *Csalogány-utca* 39. sz. a. levő lakásán hirtelen rosszul lett s pár percz múlva meghalt. Holttestét beszállították a boncoló intézetbe.

— **Családi tragédia.** Megdöbbentő tragédia történt ma *Bécsben*. *Simacsek János* cipész már régen elmebajban szenvedett, a mely ma egész teljességében kitört rajta. Hirtelen felragadott egy kalapácsot s azzal négy gyermekét agyonütötte. Súlyos sebet ejtett önmagán is. Felesége a nagy izgalomtól megőrült.

— **Sarolta királyné ékszerai** New-Yorkból jelentik, hogy ahhoz a historikus drámához, mely 33 évvel ezelőtt játszódott le *Mexikóban*, és amely *Miksa* császár elfogatásával és *Quera* teróban való kivégeztetésével végződött, újabban egy kis utójatek is csatlakozott, mely jelenleg erősen foglalkoztatja a new-yorki vámhivatalt. Amint tudva van, *Sarolta* királyné, midőn a mexikoiak a rájuk tukmált ellenség utolsó-várát is bevették, Európában tartózkodott. A szerencsétlen királynénak legremekesebb ékszerai, a diadalmas köztársaságiaknak jutott a kezeibe és azóta egy része e drágaságoknak a mexikoi állam vagyonát képezte. Hogy ez ékszerek közül pár darobot elloptak-e, vagy *Diaz* Porfiria pillanatnyi pénzzavarának megszüntetésére használtattak-e föl, az még eddig kiderítve nincs. Azonban tény az, hogy ez értékes gyűjtemény több darabját *Lazaróban* és *Texasban* megvételre kínálták. A rendőrség e titokzatos eset kiderítése céljából, a vámhivatalt közbenjöttével két mexikoi bennszülöttet letartóztatott, ahol kikutatták őket és zsebeikben tényleg 5000 és 40.000 dollár értékű ékszert találtak. Az eset nagyon érdeklő a közel álló köröket és alig várják már az ügy további fejleményeit, melyek azonban a fölmerülhető pikantériák révén titokban fognak maradni, ugye lehet, a közönséges halandók előtt.

— **Gyilkosság bosszúból.** A *saághi* országon hét sebtől boritva halva találták *Siván Fülöp* saághi gazdát. A csendőrségnek még az éjjel sikerül a gyilkost elfognia *Sosdián* Lázár saághi gazdaember személyében. *Sosdián* szó nélkül bevallotta szörnyű tettét s vallomásaához csak ankyit fűzött hozzá, hogy meg kellett bosszulni magát *Siván Fülöpön*. A kir. ügyészségnek adták át.

— **Titokzatos büntényről** ad hirt *Kiewből* a *Nowaja Wremja*, jelentve, hogy ott a város első ügyvédjét, *Steffenieff* doktort ma reggel átmetasztett nyakkal holtan találták fel lakásában. Ugyanekkor a szomszédos ház egyik legszebb leányát, ugyanily körülmények között lelték meg. Az ügyvédnek neje, aki három esztendő óta él elváltan férjétől, hosszabb idő óta tudógyuladásban fekszik, többnyire eszméletlen állapotban. Kihallgatásakor azt vallotta, hogy egyik barátja említette, mikép férje azzal a leánnyal bizalmas viszonyban volt és éjjel azt

álmodta, hogy férje lakására ment, akit borotválkozás közben talált és az éles késsel elmetasztette a férj nyakát. Azután hasonló módon a leányt is meggyilkolta. Mivel orvosi vélemény szerint az asszony két lépést sem tud tenni egyedül, nyilvánvaló, hogy lázas deliriumban követte el tettét. Ez annál is valószínűbb, mivel ismerősei látták, amint férje lakásába ment.

— **A sertésvész megszűnt.** A hosszú időn át tartó állatjárvány megszűnt *Aradon*. Huszonhat nap óta nem fordult elő egyetlen eset sem, ha még négy napig így tart, a zárlatot feloldják.

— **Részletfölszítés fejszével.** Az adós-, illetve részletfizetés elintézésének határozottan új módját találta ki egy bihardioszegi férfi, aki tartozása fejében csak hogy embert nem ölt. Az esetről következőket jelenti levelezők: *Szük Antal* volt kereskedő egyik segédje adós volt *Hakmajer* szabónak némelyes részletekkel. A szabó a minap elküldte inasát *Spitz Ernőt* *Szükhöz*, hogy a tartozást az ennél lakó segéd-től behajtsa. A segéd azonban nem volt honn: helyette *Szük* fogadta a fiut, még pedig a lehető legdurvábban. Hogy azután a fiu erélyesen követelte a pénzt gazdája nevében, *Szük* felkapott egy szekerczét. A fiu futásnak eredt ugyan, de az utána hajított szekercze leütötte, jobb lábát érte a balta s mély sebet ejtett azon. A súlyosan sérült gyermek feltápaszkodott, azonban csak a szomszéd házáig tudott vándorolni. Itt összesen és a nagy vérvesztés következtében elájult. Az eléfutott szomszédok vitték haza a szerencsétlen gyermeket. A brutális embert feljelentették a székelyhidi járásbírósnál.

— **Rosszul megy a toll-üzlet.** Egy asszonyság jelent meg az anyakönyvi hivatalban. Izgatottan mondta:

— Tessék a leányomat kivenni a drót alól. (Tudniillik az eljegyzési hirdetésnyét.)

— Miért?

— Visszamegy a párti. Tetszik tudni, rosszul megy a toll-üzlet és a völegény két évi határidőt kért. Ki hallott még ilyet? Visszaüzentem neki, hogy nem adom a Fánit, ha hat lovas hintón jön is megkérni...

— **A kocsitoló sorsa.** *Remenyi József* szilány-somlyói szül. 60 éves kocsitoló tegnap este az államvasutak északi fűsműhelyében saját vigyázatlanságából két kocsit ütközője közé került. Haldokolva vitték a *Rókus-kórházba*.

— **Szerelem és hidegvér.** Sokat nevetnek most *Tewkesbury* angol városban egy tragikusnak indult, de nagyon vidám végű történeten. A városban mindenki tudta, hogy *Cleight* papirkereskedő ur halálos szerelmes egyik női alkalmazottjába, *Steinds* kiasszonyba. A szép és kecses szőke miss sem idegenkedett a főnök urtól, de egy napon csak összeszóvalkozott valamin, a könyvelő kiasszony ott hagyta *Cleight* ur papirkereskedését s beállott egy konkurrens üzletbe. *Cleight* urnak az üzleti érzékenységét is bántotta ez, de meg azt is kezdte észrevenni, hogy a szive körül sincs egészen rendben a dolog, mert a kiasszony távozása után, az első napokban csak az ebédutáni szivar nem izlett, de azután az étel, ital sem nagyon kellett neki és nap-nap után érezte, hogy *Steinds* kiasszony nélkül nem élet az élet. A kiasszonnyal nem találkozhatott sehol sem a szerelmes papirkereskedő, a konkurrens üzlet ablakai alá meg csak nem mehetett sétálgatni s mikor később a kérő levelek sem használtak, elhatározta, hogy lelövi a szőke ideált is s ő maga is véget vet az életének. Megleste tehát mult vasárnap *Steinds* kiasszonyt, amint az a városka mellett levő érpártján sétált, előrántotta a revolvért és se szó, se beszéd, rá akart a szivtelenre löni. A kiasszony pedig sem meg nem ijedt, sem térdre nem borult a dühöngő szerelmes előtt, hanem vasizmaival olyat csa-

pott Cleight ur kezére, hogy az menten leejtette a revolvért. Azután pedig istennői flegmával csak ennyit szolt az erélyes fellépésen szinte elkáult papirkereskedőnek:

— Térdre!

Cleight, mint valami engedelmes kis gyermek jeterdelt a kisasszony előtt, aki a legnagyobb nyugalommal folytatta:

— Maga, ugy látszik, megörült. Mi baja?

— Nem tudok így élni. Nem birtam el azt a gondolatot, hogy ön valaha másé lehessen.

A miss hidegvérrel szolt:

— Tehát szerelmes belém?

— Örültem.

— És feleségül akar venni?

Cleight még mindig térdelve felelt:

— Boldog volnék, ha hozzám jönne.

A kisasszony még mindig nem engedett.

— Csak csigavér! Vegye fel azt a revolvért.

Cleight szó nélkül engedelmeskedett.

— Vegye ki belőle a töltényeket.

A papirkereskedő megtette

— Most pedig dobja be a töltényeket ide a vízbe.

A folyton térdelő Cleight ezt a parancsot is teljesítette.

— Kérdem: mikor akarja megtartani az eljegyzést?

— Akár ebben az órában.

— All right! Most pedig keljen fel kedves vőlegényem és nyujtsa a karját, hadd tudják meg a városbati, hogy boldog jegyesek vagyunk.

A vőlegény ur boldogan ugrott fel és vágyó szemekkel esdeklelt az első csókért. De a miszt még mindig nem hagyta el a nyugalom.

— Csak türelem... Majd otthon! Csak türelem. All right!

— A Japán kávéház a mai megnyitás alkalmából nagy közönséget vonzott. A keletiesen tarka festésű falak, az elegáns berendezés kellemesen lepte meg a vendégeket. A kiszolgálás teljesen arányban áll a kávéház fényével.

— Halálragasztott asszony. Az éjjel 11 óra tájban az Erzsébetfalvi helyi érdekű vasut a külső soroksári-ut 89. számú háza előtt elgázolt egy asszonyt, a kit azután darabokra tépett. Hogy kicsoda-micsoda, nem lehetett megállapítani, s azt sem, hogy mikép került a vonat alá. A bonczoló intézetbe szállították.

— A járásbírósg előtt. Egy kis becsületbeli pörpatvarban folyik a tárgyalás a büntető járásbírósg előtt. Éppen az első tanu lép a bíró elé, akinek felteszik a kérdést.

— Nincs rokonságban a vádlottal?

— De igen — mondja a tanu.

— Miféle rokonságban?

— Szomszédja vagyok.

— A 106 éves asszonynak. Az aradi pénzügyi tisztviselőktől a mai napon 6 korona 68 fillért vettünk át, melyet, mint a Vasváry iródatiszt koszorujára történt gyűjtés feleslegét, a 106 éves szegény öreg asszony részére szántak. Az összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

— Eitiltott képes-levelezőlap. Konstantinápolyból jelentik, hogy a hatóságokat arra utasították, hogy az Ausztria-Magyarországból és Németországból beszállított képes-levelezőlapokat, melyek Mekát, minarettet, vagy mohamedán nők képeit ábrázolják, kobozzák el.

— A királyné és Blaháné. Évekkel ezelőtt egy szerény kis nyárilakban lakott Blaháné a regényes gödöllői hegyek alatt, ahová pár heti pihenőre szokott visszavonulni, amikor a Népszínházban az előadások szünetelnek.

A nyárilakban az egyik szobát a Piros bügyellárisbeli szoba mintájára butorozta be paraszti asztalokkal, tulipános ládákkal, mázos edényekkel teleaggatott fogással. A mellette levő másik szoba falait pedig valóságos szalagerdő fődte, amelyből a feliratok aranyos betűi kandikáltak ki, mint a lombokon keresztülszűrődő napsugarak.

Egy alkalommal a művésznő családjával

együtt a fővárosba rándult, amit Jeney bácsi, az öreg vinczellér arra használt, hogy nagy takarítást végeztetett a cselédséggel. Kitérték az ablakokat, törültek-poroltak már kora reggel óta, midőn az egyik cseléd hirtelen egy karesu urasszonyt pillant meg, amint az ablakon át kíváncsian a szobába tekint.

A cselédleány abban a hiedelemben, mintha egy künn nyaraló urasszonynyal lenne dolga, elébe megy és tiszteletteljesen mondja:

— Kérem, nagysága, ha érdeklí ez a sok koszoru, szívesen megmutatom. Tessék bejönni... ugy sincsenek itthon...

Alig mondta ki e szavakat, mikor az öreg vinczellér is odajön s megpillantva a karesu urasszonyt, hangosan felkiált:

— Jézus, Mária... a felséges királyné!

És csakugyan Erzsébet királyné volt, aki reggeli sétájáról visszatérve, megállt a nyitott ablakok előtt s kíváncsian vizsgáltatta a Török Zsöfi asszony szobáját a sokszinű szalagerdővel együtt.

— Ki lakik itt? — kérdezte az öreg vinczellértől, aki a meglepetéstől alig tudott szóhoz jutni.

Végül földig emelve süvegét, büszke önérettel szolt:

— Itt Blaháné, a „nemzet csalogánya“ lakik, felséges királyné.

Aztán kinyitotta a szobaajtót s végig megmutatta a királyasszonynak a lakást.

A felséges asszony pedig nagy érdeklődéssel nézegette a takaros kis nyaraló helyiségeit, s gazdag borralalót adva a cselédeknek, e szavakkal bucsuzott el a vinczellértől:

— Mondja meg a nemzet csalogányának, hogy itt voltam és megnéztem a... milyen szobát is?...

— Török Zsófi asszony — egészítette ki az öreg vinczellér.

— Igen, a Török Zsófi asszony szobáját.

Es a felséges asszony mosolyogva csukta be maga után a kertajtót és folytatta útját az erdőbe.

Ennek a jelenetnek több előkelő nyaraló is szemtanuja volt.

Jeney, az öreg vinczellér boldogságot sugárzó arccal szaladt a hazaérkező bárók elé, s élte utolsó napjáig váltig csak arról beszélt, hogy milyen érdeklődéssel nézegette Erzsébet királyné a Török Zsófi asszony portáját.

— A perzsa sah — Magyar orvos kezelésében. Kiváló meglepetéssel közöljük azon hirt, hogy a perzsák hatalmas királya az összes európai nagy hírnevű orvosok közül egy magyar orvost tüntetett ki bizalmával. A híresek közül is a leghíresebb négy francia, három angol és néhány német orvostanár konzultálta európai útjában, de ezeknek tudománya nem állította vissza egészségét. Házi orvosa, dr. Hugh Adcock ajánlatára ittlétekor dr. Kovács I. nagy hírnevű Hemopotát hívatta magához, a ki hónapokkal ezelőtt Wagner Khán perzsa generálist fényes sikerrel gyógyította ki nehéz szív-, asthma és vízkórságából és ezen kedvencz embere által lett dr. Kovácsra figyelmeztetve. Megérkezésük napján hívatta magához Kovács orvost, a ki három napi megfigyelés és vizsgálat után a házi orvossal együtt megállapította a kórismét és a követendő kezelést. ó felsége a vérgyógyítás elvei szerint lesz kezelve; egy évig dr. Kovács I. kezelésében részesül s intézkedett, hogy budapesti orvosát minden 2 hétben értesítsék hogylétéről.

— Előkészületek. Gyorsan mulik az idő, novembert december váltja föl, s egyszerűen ott terem előttünk ifjak és vének, kicsinyek és nagyok egyaránt dédelgetett, várva-várt ünnepe: a friss, havas, zimankós karácsony. Mily öröm hatja át ilyenkor az egész emberiséget, — kimondhatatlan öröm, a szívek és lelkek tiszta, magasztos gyönyörűsége. Egy szívdobbanásban egyesülünk mindannyian karácsony ünnepén, egyetlenegy törekvésben forrunk össze, s ez — örömet, boldogságot szerezni egymásnak. Tulajdonképen azokról az előkészületekről akarunk hirt adni, melyek Porter Vilmos földalatti helyiségeiben a karácsonyi tárlat alkalmából tétel-

nek. Ezen munkálatok oly impozánsak, a tárlat oly rendkívülinek, pazarnak ígérkezik, hogy még a tavalyi tárlatot is, mely annak idején valóságos szenzációt keltett, messze tul fogja haladni fényre és berendezésre nézve. Kiténő izlését és idei külföldi tanulmányutján szerzett bő tapasztalatait fogja érvényesíteni Porter Vilmos 1900. évi karácsonyi tárlatán, annyit nyujtva a közönségnek, amennyit egy a kor vívmányait és haladását megértő ügyes kereskedő csak nyujtani képes. Való érdeklődéssel viselkedik ezért mindenki Porter Vilmos földalatti helyiségeinek fényes, a maga nemében ritka attrakciója iránt.

— Az aradi siketnéma-iskola segítőlapja ujabbon ismét a következő adományokkal gyarapodott: a fazekas-varsándi róm. kath. iskola igazgatóságától 1 kor. 24 fillér, a dezsőházi róm. kath. iskola igazgatóságától 1 kor. 60 fillér, az almás-kamarási közs. iskola igazgatóságától 5 kor. 8 fillér, a galsai gör. kath. iskola igazgatóságától 1 kor. 88 fillér, Varga Etelka urhölgytől Szintyéről 1 kor. 40 fillér, Vésztő békésmegyei községtől 5 korona, Pavlovits Ignáztól Pankotáról 5 korona, Pallay Lajos nagyváradi ügyvédől 2 korona, Mihelfy Adolf nagyváradi ügyvédől 2 korona, Horváth Károly orosházi kir. közjegyzőtől 2 korona, Istvánffy Bélától Szemlakeről 5 korona, Incze Lajostól Nagyváradról 1 korona és Ováry Sándor gazdatisztól Iglórol 5 korona. E nemesen érző és cselekvő emberbarátoknak ezen a helyen is hálás köszönetét fejezi ki Salacz Gyula kir. tan. a siketnéma-iskola felügyelő-bizottságának elnöke.

— T. üzletfeleink szíves tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

—x— Fertőző betegségek ellen. melyek leginkább az egészségtelen ivóvíz által terjesztettek, tn biztos óvszer a tiszta, egészséges ásványvíz. Felhívjuk tehát szíves olvasóink figyelmét a „Krisztály“ Szt.-Lukács fürdői hegyiforrás hirdetésére.

—x— Hasznos és czélszerű készítményt talált fel Dobó Gyula és azt most Durator (törv. védett) név alatt hozza forgalomba. A Duratorral ugyanis a cipőtalp bekenve ötször oly tartós és vízáthatlan lesz. Nagy megtakarítást érhet el tehát mindenki, és sok szegény ember áldani fogja nemsokára a Durator feltalálóját.

—x— Gondos anyák figyelmébe. A gyermekek legjobb erősítő- és tápszerét a Zoltán-féle csukamájolaj ajánlható, melynek rendszeres használata által a gyermekek kóros behatásokkal szemben ellenállóképesek lesznek. A Zoltán-féle csukamájolaj teljesen szagtalan és iznőlküli, tápereje nagy s ugy felnöttek, mint gyermekek szívesen veszik be. Kapható a készítő, Zoltán B. gyógyszerárban, Budapest.

Thymol fogkréme a legkiténőbb és legkedveltebb fogtisztító szer tubusban. A sárga fogakat pár nap alatt fehériti. Rendkívül kellemes, üdítő, frissíti a szájat, eltávolítja a fogtájt és megóvja a fogakat a romlástól. 1 tubus 60 fillér. Kapható mindenütt.

Üdvös tanács. Ha meg akar gyógyulni bár mely betegségtől, tegyen kísérletet a Feller-féle Hls-Fluiddal, mely csodás hatással gyógyít köszvény, reumát, szurást, gyomorhajt, szemhajt, stb. 12 üveg 5 koronáért bérmentve küld Feller V. Jend gyógyszerára, Stubicza, Fő-utca, Zagrábmegye.

Egy új találmány sokat ér, ha jó és szabadalmazva van, de a feltalálónak akkor legnagyobb gondja, mikor a szabadalom zsebében van, — mert nem tudja azt értékesíteni, — s nem tudja, kihez forduljon. Hazai, szabadalmi ügyekkel dolgozó vállalatunk közül a Szabadalmakért Értékesítő Vállalat Budapest, Erzsébet-körut 17 foglalokzik főleg azal, hogy nemcsak kieszközli a szabadalmakat, de lehetőleg értékesíti is azokat.

Santal Egger név alatt dr. Egger gyógyszerész rész oly sikerült specifikus szert hoz forgalomba mely a hasonló külföldi készítményeket teljesen elszorítja. Kiténő hatásánál fogva orvosok is rendel oly bajoknál, hol Copaiát vagy Cubebát javasolna. Törvényileg védett „Tigrisfej“ védjeggyel ellátott készítmény kérendő. Egy üveg 3 korona. Kapható gyógyszerárakban. Főraktár Nador-gyógyászati Bpest, Váci-körut 17.

Osers és Bauer elismert elsőrangú légszer és benzínmotor-gyár (Budapest Váci-körut 61). utóbbi időben több nagyszabásu malom, aranyban és egyéb iparvállalat üzeméhez szállította motorja

melyek igen csekély üzemköltségük és lényeges erőtöbbletük által nagy meglepedést és elismerést értek el.

Nem csodaszerre van szüksége a szenvedőnek, hanem kipróbált gyógyszerre. Ilyen kitűnő és hathatós szer a Steiner-féle csusz- és köszvény-éter mely minden reumabántalmat, szurást, szaggatást néhányszori bedörzsölés után kigyógyít. Egy üveg 2 kor. Postán utánvétellel 2.60 kor. előzetes beküldése mellett bérmentve küldi Steiner M. gyógyszer-tára Temesvár, Szt. György-tér 12.

Bodega borok. Spanyolország és Portugália kedvencz borait, valamint a finom és illatos rajnai Mosel-borokat a hírneves és előnyösen ismert The Continental Bodega Company kitűnő, tiszta minőségben importálja, miért is mindenkinek a legmelegebben ajánljuk.

A kőbányai királysörfőző r. t. híres Góliát-malátája söre ma mar kedvencz. itala a nagyközönségnek. Gyógyhatásánál fogva pedig a budapesti egyetem orvosi kitűnőségei is rendelik, különösen idegbajok, vérszegénység és gyengeség ellen. E kitűnő hazai gyártmányt t. olvasóinknak melegen ajánljuk.

A budapesti Császárfürdőben újabb berendezés folytán a gyögmód télen át is használható. 50 jól fűthető szoba áll a vendégek rendelkezésére, melyekből fűtött folyosón át lehet a fürdővízhez jutni. Az árak most 50%-al olcsóbbak, mint nyáron. Kitűnő konyha, jó kiszolgálás, közlekedés minden irányban.

A vidéki színészet rendezése.

(Az országos felügyelő terve ellen.)

Arad, november 24

Mindig több és több hang emelkedik *Festetich* Andor gróf, a vidéki színészet felügyelőjének terve ellen, melyről Nagyvárad színügyi bizottsága a minap mint irtuk, méltó kritikát mondott. Nagyváradon kívül Debreczen, Győr-Sopron, Pécs, Szombathely, Kanizsa nyilatkoztak a jeles javaslat ellen. Most talpraesett cikket ír a tervezetről a *P. N.*, melyben többek közt ezeket mondja:

A *Festetich*-féle tervezet szerencsétlen félreértésből úgy akarja javát a magyar színművészetnek, hogy kenyerét biztosítja a — színigazgatónak. Protegált üzletemberré avatja a szindirektort, ahelyett, hogy a színművészet emeléséről, irányításáról intézkednék. Minden kerületből kizárja más színtársulat versenyt, s ezzel nemcsak illetéktelenül ad szabadalmat egyes embereknek, hanem megfosztja a közönséget a szabad választó jogától. Mert elvégre lehet-e diktálni, paragrafussal kiszabni, hogy a közönség, ha egyik színtársulattal beérte, ha meguntta, vagy visszautasította, ne hallgathasson meg egy másikat? Vagy lehet-e azt kiszabni, hogy a közönség, ha tetszett is neki az egyik társulat, ne hallgasson még egyet többet a művészi szükséglete és izlése szerint? Ez a szabadalmazott színészet képtelenség: protekcionizmusa ellenkezik minden közintézményünk és társadalmi berendezésünk szellemével és magának a művészetnek éltető elvével.

Amellett komoly veszedelmeket is rejt magában: a színészetet egészen kiszolgáltatja a hivatalos hatalomnak, a központinak és helyi hatóságoknak egyaránt. Mert lesz-e szindirektor, aki tudva, hogy kenyere, jövője, kerületének nagysága és összeállítása a hivatalos köröktől függ ellenébe tegyen a hatóságoknak s megvédje minden beavatkozás ellen a színházi előadás szabadsága? Az új tervezet alapján a hatóság észrevétel nélkül, csöndes beavatkozással egyszerűen lehetetlenné teheti valamely neki nem tetsző darab előadását és lehetetlenné teheti magát a színigazgatót is, ha nem elég kezes.

Amellett micsoda inkonzekvenzia támad a javaslat nyomán a nemzetiségi vidékeken? A magyar vidéken magyar színigazgató nem szállhat versenyre társáival. De a nemzetiségi vidékeken, vagyis éppen ott, ahol legexponál-

tabb a magyar színészet, ahol tehát a legnagyobb protekcionizmus is helyén volna, éppen ott nem védi meg. A nemzetiségi színészetet eltüntetni nem lehet. Ezek a szász, román vagy szerb színtársulatok, tehát kivétel a numerus klauzusa alól és szabadon konkurrálhatnak a magyar színtársulattal, melynek ott ugy is erős a küzdelme. És jöhet akarmelyik kerületbe német vagy más külföldi színtársulat, annak szabad konkurrálnia a magyarral, csak a magyarnak nem. Az nincs kizárva a színi kerületekből, annak nyitva az egész ország, csak a magyar direktor van kerületébe zárva. Ezt a kétféle mértéket, melynek egyike sincs a helyén alkalmazva, megérteni és menteni nem lehet.

Egyáltalán a javaslat békót ver a színészetre. A színigazgatók országos biztosításának a tervezete ez s nem a színészet rendezése. A mikor a vidéki színészet rendezését kérték, segítséget, istápolást és irányítást kértek, nem azt hogy rideg-paragrafus-zubbonyba fojtsák a színészetet. Sokalják már némelyek azt is, hogy a színészet gyakorlását engedélyhez és vizsgálathoz kötétkék Magyarországon. Nincs igazuk. — De, újabb korlátozás megengedhetetlen, mert magát a segítséget kérő színészetet nyomná agyon.

MULATSÁGOK.

(—) **Katalin-estély.** Az aradi dalegylet ma este tartotta dalestélyét, a Kass-féle vendéglőben. Ez alkalommal a dalegylet sok szép dallal lépett a közönség elé *Kovács* Pál karmester vezénylete alatt. Az estélyen megjelent közönség a késő éji órákig igen kellemesen mulatott.

TANÜGY.

Tanítók gyűlése.

Az „*Aradvidéki tanítóegylet aradi fiókbizottsága*“ tegnap tartotta első érdemleges ülését, melyre a tagok nagy számmal megjelentek.

Az elnök az ülés megnyitása után megemlékezett azon nagy csapásról, mely bennünket *Györgyössi* Rudolf elhunytával ért. Rámutatott az eszmékre, melyekért oly hévvel harczolt az elhunyt s melyek csak ma teljesednek. A két évtizeddel ezelőtt általa megpendített eszme, az „*országos bizottság*“ ma már megvalósult s működése olyan tekintélyes, hogy ő Felsőge is a napokban fogadta. Ez volt az első eset, hogy uralkodó előtt néptanító küldöttség tisztelgett. Ebben az elhunytnak is része van. Az elnök indítványozza, hogy a fiókbizottság fejezze ki részvétét. Ugyancsak részvétét fejezze ki *Csabay* Samu borosjenői igazgató elhunytá fölött.

Eliás Jakab elnök jelenti továbbá, hogy *Lautner* Mátyás értekezését az osztatlan iskolák tantervéről beterjesztették az elnökséghez s ezt a miniszteri felterjesztéshez felhasználta s a *miniszter elismerőleg szölt* az aradiak véleményéről.

Az elnök jelenti, hogy nem kapott vállalkozót, ki gyakorlati tanítást tartott volna. *Kovács* Vincze egyleti elnök felszólalására a fiókbizottság elhatározza, hogy minden gyűlésen tart gyakorlati tanítást. Megjegyzi, hogy oly nagy városban, mint Arad, hol annyi az iskola, oly sok tanerővel rendelkezik, talán nem lesz fölösleges dolog a methodikai és pädagógiai egységre törekedni.

Czirák Márton felolvasott a tanítás köréből. Igen érdekesen fejtegette a tanítási módszereket s tett reájuk szellemes megjegyzéseket. Saját tapasztalataira hivatkozva hangoztatja azt az óhajt, fejlesszük a gyermek önállóságát,

s kárhoztatta a sablont. Értekezését figyelemmel hallgatták. A fiókbizottság jegyzőkönyvi köszönettel jutalmazta a felolvasót.

A tisztikart közfelkiáltással választották meg. Elnök lett *Eliás* Jakab, alelnök *Czeiler* Gizella, jegyző *Czobor* Ottó, pénztárnok *Paréán* János, könyvtáros *Kómvics* József.

(—) **Uj vezérkönyv** A rajzoltató és foglalkoztató földrajzi oktatás vezérkönyve Irta: *Vaday* József nagyvárad-i községi iskolai igazgató. Előfizetési ára 2 korona. Előfizetéseket ez év végeig elfogad a szerző Nagyváradon. Azután a mű csakis a jóval magasabb bolti áron a könyvkereskedésekben lesz kapható. Mivel a mű száznál több előrajzot és térkép részletet foglal magában, előállítására igen költséges, a szerző felkéri a kartársakat, sziveskedjenek előfizetési összeg beküldése által a mű kiadását megkönnyebbíteni. Tekintve, hogy a földrajz rajzoltató előadására minden korszerű tanferfiut érdekel: melegen ajánljuk az igen érdekes módszertani művet olvasóink figyelmébe.

TÖRVENYKEZÉS.

§ **Frivol akta.** Pikáns ügyet tárgyalt ma a szegedi járásbíróóság, amely ügy azonban csak folytatása volt a nyáron félbeszakított tárgyalásnak. Annak idején ismertettük mi is az esetet, mely egy tisztviselő és egy kereskedő családi pletykájából származott. A kereskedő azt híresztelte, hogy a tisztviselő szerelmi fellobbanásában tisztességtelenül viselkedett a felesége ellen s olyas dolgokat követett el, amik mélyen sértették az asszonyt női becsületében. A tisztviselő ezért a ráfogásért rágalmazásért pört indított a kereskedő ellen, de a mai tárgyalás felmentő ítélettel végződött, mert kiűnt, hogy a sértett férj ezt a hírt csakis *rokoni körökben* terjesztette, az pedig — az ítélet szerint — nem képez becsületsértést.

§ **Aki fejedelmekre pályázik.** *Bognár* Kálmán 37 éves zentai géplakatos körülbelül két év előtt összeveszett a feleségével és afeletti bánatában két éjjel és két nappal szünet nélkül ivott. Ilyen állapotban hazament, de otthon az alatt kiürült a fészek, az asszonyka összeszedte a holmiját és ott hagyta *Bognárt*. A magára maradt férj visszament a korcsmába és rém módon elkeseredett. Hangoztatta, hogy ő anarchista, fejedelmekre pályázik, majd így folytatta:

— 1895-ben is csak úgy menekült meg a király a biztos haláltól, hogy én nem voltam Zentán.

Megemlékezett azután *Luccheniről* is, akit égis magasztalt bátorságáért.

— Egyetlen hibája, ugymond, hogy a királynét gyilkolta meg és nem a királyt. De hát ha nincs kéve, jó a kaparék is.

A törvényszék ma ítélkezett fölöttele. A védő enyhítő körülménynek kérte betudni *Bognár* részeg állapotát, amikor gondolkodni sem tudott. A törvényszék figyelembe vette ezt a körülményt s *Bognárt* hat havi fogházra ítélte.

§ **A tanu.** Egy végtárgyaláson történt, ma délután az aradi törvényszék egyik tárgyaló termében. Hivatali sikkasztás volt a bűnpör. Egész sereg tanu volt beidézve. Köztük egy jámbor olah ember is. Az elnök arra nézve akarta kihallgatni, hogy az egyik panaszos butorai festettek voltak-e, vagy politurosak?

Sehogyssem értette meg a kérdést.

— Nézze csak, szölt az elnök. Ez az asztal milyen itt?

— Polituros.

Az asztal véletlenül festett volt.

— S az óra?

— Festett . . .

Persze ez meg polituros volt.

És ilyenformán válaszolt mindent kérdésre. Az elnök már-már nem is akart több kérdést tenni.

A legérdekesebb még csak ezután következett.

A bíróság egy községből keresett valakit valami kérdés miatt.

— Van itt valaki abból a községből?

— Nincs senki.

Egy negyed óra múlva kiderül, hogy a tanu épen abba a községbe való.

— Kiderült különben az is, hogy a tanu esküdt volt sokáig a falujában.

Az elnök elkeseredve sóhajtott:

— Milyen lehet ott az, a ki nem — esküdt!

Kerpel Izsó

kölcsönkönyvtárába

ARADON, Atzél Péter-utca 1. szám (az udvarban,)

a következő

ujdonságok és pótlások

érkeztek:

Regények és elbeszélések. Anunzió: A tűz. *About E.*: A Fellah, egyiptomi emlékek. *Alexander Mrs.*: Komorna és grófnő. *Alvinczy*: A Szaharában. *Bagossy*: Boldog családi élet, Boulevard gyermekei. *Bonickyné*: Késő bánat, Uri hajlamok, *Bret*: Csak játék volt, *Cameron Mrs.*: A nevelőnő milliói. *Connan Doyle*: Doktor Holmes kalandjai. *Cyprian*: Margitka szökése. *Delpit*: Lydia első fellépte. Mind a ketten. *Diderot*: Apáca. *Dénes*: Feleség. **Eötvös**: *Utazás a Balatonon*. *Ganghoffer*: Scarpa Rachel. *Gara*: A lelencz. *Göro*: A pesti ur. *Hamvay*: Az aradi tizenhárom. *Herzeg*: Arianna. *Jacobsen*: Lyhne Niels. *Jókai*: *Az én életem régénye*, *Sirkő album*, *Királyfalvy*: A piktorék leánya, *Kock*: A vig czimborák. *Lovas*: Sugarak. *Máriafy*: Vásárolt szívek. *May*: Egy kis leány. *Memini*: Aldozat. *Ohnet*: A szíren. *Pelech*: A szbraceni völgy és a dobsinai jégbarlang. *Péterfy*: Fenyőváry Ibolyka. *Polevoi N. P.*: Orosz elb. *Potapenkó*: Egy vén diák. **Szerelem**. *Sue*: A fukarság. *Shakács*: A fekete szivárvány. *Szana*: Örök emlék. *Szántó*: Alkonyat. *Szentesy*: Egy tébolyodott nő titka. *Szentkeresztly*: A keleten. *Szilágyi V.*: A végzet utai, *Tóth*. A nóták szegényei. *Tábori*: Az élet folytatásokban. *Tarczai*: Dönk vitéz Rómában. *Tölgyesi*: Uj párisi titok. *Torma*: Borotvás vitézek. *Wanderheym J. Gaston*: Husz hónap Abesziniában. *Vaudère*: A félnemük. **Színművek**: *Almásy Boris* népszínmű. *Berczik*: Fertálmagnások vigj. *Népszerűség*. *Gallovits*: A bünbak, dramolett. *Géczy*: Anyaföld. *Népsz.* A mit az erdő mesél, népsz. *Várady*: Charitas, szomorujáték. *Verne*: Chancellor, *Kis*: Vörösmarty élet-rajza.

Vegyesek: *Abrányi E.*: költeményei. *Almanach 1901*. Szemérmertes naptár 1901-re. Az Arpadok. Tört. ball. — *Lucian*: Klasszikus bünpercek. *Steiner dr.*: Népszerű csillagászati értekezések.

Német: *Spättgen*. *Ompfeda*. *Br. Meggede*. *Manteuffel*. *Heimburg*. *Klinkowström*. *Balestrem*. *Suttner*. *Schubin*. *Spielhagen*. *Tellmann*. *Perfell*. *Zóla*. *Prévost*. *Zobellitz*. *Loti*. *Nordau*. *Scowronek*. *Berlepsch*. *Baudissin*. *Dostojewsky*. *Fromberg*. *Carmen Silva* és *Lony*s legujabb művei.

Havi kölcsöndij 60 krajczár, vagy kötetként fizetve 4 krajczár.

A könyvek ujak és tiszták.

NAPIREND.

November 25. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Katalin. — Protestáns naptár: Katalin. — Görög-keleti naptár (november 12.): János. — A nap kél 7 óra 5 perczkor, nyugszik 3 óra 57 perczkor. — A hold kél 9 óra 36 perczkor, nyugszik 6 óra 54 perczkor.

November 26. Hétfő. Róm. kath. naptár: Konrad püspök. — Protestáns naptár: Konrad püspök. — Görög-keleti naptár (november 13.): Ar. János. — A nap kél 7 óra 6 perczkor, nyugszik 3 óra 57 perczkor. — A hold kél 10 óra 16 perczkor, nyugszik 8 óra 1 perczkor.

Időjárás. Légnnyomás reggel 7 órakor 760 4 milliméter, délután 2 órakor 759 6 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 6 8, délután 2 órakor C° + 9 5. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor K. 3, délután 2 órakor EN. 2. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, ködös, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 3 milliméter.

Időjárás. A központi meteorologiai Intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hűvös, helenként csapadék.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsönkönyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Erekléy-muzeum helyisége melletti ülésterem.

November 25. Műkedvelői előadással egybekötött táncmulatság Buttyinban (Korona-szálló). — A cs. palotai községi tanítótestület hangversenyével és felolvasással egybekötött táncmulatsága (Közsegháza). — A soborsini önkéntes tüzelő-egylet műkedvelői előadással egybekötött táncmulatsága (Arany Szarvas.)

November 28. A Kőcsöy-egyesület népszerű előadása délután 5 órakor (Kereskedelmi iskola.)

December 1. A Kőcsöy-egyesület hangversenyével egybekötött fölolvásó-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Városház.)

December 3. Aradmegyei rendkívüli közgyűlése délelőtt 9 órakor.

December 9. Kubelik Jan hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.)

December 15. A Filharmonia-egyesület hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.)

December 16. Burmester Willy hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Izlés.

Arról tanakodnak, hogy a férfiak milyen nőket szeretnek legjobban.

— Az izlés nagyon különböző, — szól egy tapasztalt ur — kinek a szöke kell, kinek a pénz.

Az alkohol ellen. Az alkohol ellen harcolóknak az a módszerük van, hogy előadásokban az alkohol eredményezte veszedelmes betegségeket világítják meg; hivatkozása most ismét növekedett egygyel. A kémiai élettannak egyik hírneves tudósa, Bunge bázei professzor egyik legutóbbi előadásában kimutatta, hogy a szeszszel mértéktelenül élő anyák nem tudják táplálni rendesen a gyermekeiket. Eme nyilatkozatát annál is nagyobb bizalommal kell fogadni, mert Bunge már huszonnyolc esztendő óta folytatja vizsgálatait e téren. Azt ajánlja a bázei tanár, hogy az anya egyáltalában ne igyék semmiféle szeszest italt, mialatt gyermekét táplálja, a férfiakat pedig inti, hogy ne válasszszanak alkoholistá családból feleséget.

Okoskodás.

Etel nagysám ujjai közt fogatja a levelet, amelyet az imént hoztak.

— Ah — szól magában — az a gonosz kapitány mégis mert írni . . . Ah, semmi esetre sem bontom föl a levelet . . . Vagy ha föl is bontom, semmi esetre sem fogom elolvasni. . . Vagy ha elolvasom, semmi esetre sem fogok felelni. . . Vagy ha felelek, semmi esetre sem szabad azt a férjemenek megtudnia

Villamos fegyver. Pacinotti, a róla elnevezett elektro-mágneses gyűrű feltalálója, a napokban mutatja be az olasz elroteknikusok gyűlésén, Rómában legujabb találmányát, a villamos fegyvert, amely hangtalanul, roppant gyorsasággal és óriási ballisztikus erővel szórja a golyót. Egyelőre még csak annyit árult el Pacinotti a fegyverről, hogy annak villamos erőből mozgatott szerkezete van. Természetesen olasz katonai körökben az új találmány óriási szenzációt okozott és Viktor Emánuel király elrendelte, hogy neki is mutassák be a villamos szerkezetű fegyvert, amely, ha tényleg beváltja a hozzá fűzött reményeket: valóságos forradalmat idéz majd elő a modern fegyverteknika terén.

Érthető.

Bankár: Oh, Lili, ha megajándékozna kegyével . . .

Ballerina: Ajándékozni? Hát olyan szegény maga?

KOZGAZDASAG ES KÖZLEKEDES.

— **Birtokcsere.** Káplár Zsófia és özvegy Szuszán Györgyné eladják az aradi 3593. sz. tjkvben felvett Flórián-utcai 18. sz. házat Freund Fülöp és nejeinek 12000 koronáért. — Hirschl Zsigmondné, Steinitzer Regina, Hirschl Kelemen, Mayer Paulina, Hirschl Gyula, Hirschl Felix, Hirschl J. András, Funk Alicze, Hirschl Georgina és dr. Hirschl Harry Lipót eladják az aradi 788. sz. tjkvben felvett báró Simonyi-

utcai 1. sz. házból az őket illető részt csepregi Fremont Schopringer Jessie és Hirschl Sylvianak 80000 koronáért. — Jenes Pável és neje eladják az aradi 9514. sz. tjkvben felvett Miklós-utcai 61. a sz. házat Pászkan János és Marx Annának 1650 koronáért. — Özvegy Marx Adolfné Rozner Gizella átruházta az aradi 726. sz. tjkvben felvett Kőcsöy-utcai 10. sz. házat Vajda Ferenczné Mars Irénre. — Csapó Gábor és neje eladják az aradi 1497. sz. tjkvben felvett választó-utcai 1. sz. ingatlant Borbély József és nejeinek 1200 koronáért. — Jovin Mita eladja az aradi 2832. sz. tjkvben felvett szeglet-utcai 31. sz. házat Jován Demeternek 800 koronáért. — Dán György eladja az aradi 3393. sz. tjkvben felvett Szent-Pál dűlőben fekvő 1 hold 1180 □-öl szántót Szavin Tivadar és nejeinek 800 koronáért. — Drecsin György és neje megveszik az aradi 5655. sz. tjkvben felvett Gelin dűlőben fekvő szántót Osztoin Ársza és Tirszin Gyulától 800 koronáért.

— **Fizetésektelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségeket jelenti: Steiner Bernát *Selmeczánya*. — Mocsári Mór *Tata*. — Breuner Lipót, *Kis-Márton*. — Pollák testvérek *Saaz*. — Fenzl Hugo, *Merán*.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 24.

Déltőzsde. Buzakinálát jó, vételkedv kedvtelen-Bágyadt irányzat mellett 9000 métermázsa került forgalomba, gyengén tartott, közben 5 fillérrel olcsóbb árákon. Egzéb gabonamemű csendes és gyenge. Malmok tartózkodók. Időjárás esős.

Zárul 12 órakor:

Buza 1901. áprilisra	7.46—7.47
Buza októberre	7.63—7.65
Rozs 1901. áprilisra	7.16—7.17
Zab 1901. áprilisra	5.56—5.57
Tengeri 1901. májusra	5.01—5.02
Repeze ootóberre	—

Zárul 5 órakor:

Buza 1901. áprilisra	7.45—7.47
Buza októberre	7.64—7.66
Rozs 1901. áprilisra	7.16—7.17
Zab 1901. áprilisra	5.56—5.57
Tengeri 1901. májusra	5.01—5.02
Repeze októberre	13.—13.10

Zárul 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	658.75
Magyar hitelrészvény	666.50
Leszámitolóbank részvény	428.—
Rima-Murányi vasmű részvény	485.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	660.75
Közuti vasut	582.—
Varosi villamos vasut részvény	276.—

S z e s z ü z l e t .

— November 24. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 12 korona 50 fillér mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— November 24. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 97—98 fillérig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 96—97 fillérig. Fialat könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 96—98 fillérig.

Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 240—290 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 2 0 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban 92—94 fillérig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 90—92 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 86—88 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett áruk suly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillérekben értendő. Szokászerűleg a hizott sertés teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4% vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak.

Sertésletszám. November 21-én volt készlet 35780 darab, november 22-én főlhajtatott 658 darab, november 22-én elszállított 284 darab, novemberr 23-án marad készletben 36154 darab. Üzlet: Csöndes.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti ár- és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. november 24.

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₁₀	98.05
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₁₀	90.30
Magyar arany 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀	99.50
Magyar ezüst 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀	99.25
Magyar keleti vasút	98.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	91.—
Magyar italmegváltási kötvény	98.20
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyerevénykölcsön	166.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcson	140.—
Osztrák papírjárdék	98.—
Osztrák járdék ezüst	97.50
Osztrák járdék arany	95.50
Koronajárdék	98.—
1360-iki államsorsjegyek	139.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1890.—
Magyar hitelbank részvény	669.—
Osztrák hitelintézet részvény	659.—
Osztrák-magyar államvasút	660.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.20
Német birodalmi márka	117.65
London	240.65
Páris	95.80

REGÉNY-CSARNOK.

A kétlelkű ember.

— Regény. —

Irta: **Groller Balduin.**

Az Aradi Közlöny-nek fordította:

Radó Issó.

[36]

(Folytatás.)

TIZENHATODIK FEJEZET.

Scarpi lemezein nagy elővigyázattal és nagy türelemmel dolgozott. Az ilyesmire vagy egyáltalán nem fog hozzá az ember, vagy nagyon lelkismeretesen készíti el. És mikor másolatát az eredetivel összehasonlította, nagy örömmel tapasztalta, hogy munkája nem volt hiábavaló. A próbalevonatok a legszebb reményekkel kecségtették és így most, hogy oly közel látta magát a célhoz, most fejlődött ki csak teljes hatalmassággal benne az a mondhatatlan vágy a vagyon, a pénz után. Ugy érezte, hogy kell, hogy „valak” legyen belőle, számbavehető ember, hogy mint művész és mint ember megbecsültessek. Ha majd uszni fog a gazdaságban, a világ bizni fog művészetében és ha aztán, mint művészt figyelembe veszik és a társadalomban felépését biztosíthatja, akkor a távolság, mely közötte és Alexandrine között jelenleg fennáll, egyenes arányban fog fogyni.

Számtalanszor vizsgálta meg a próba levonatot Scarpi, és mikor azt újból és újból hibátlanak találta, elkészítette nagy elővigyázatossággal az utolsó próbanyomást, melyet Lőrincznek mutatott be. Lőrincz a hamis bankót a valóditól nem tudta megkülönböztetni, csak mikor kezébe vette mindakettőt, akkor érezte csak, hogy a hamisítvány papírja mégis más, mint a valódié. De ha ismét letette az asztalra és Scarpi összekeverte azokat, nem volt rá eset, hogy meg tudja különböztetni az egyiket a másiktól.

— Igen, a papiros szól Scarpi. Hogyan szerezzük meg a valódi papirost? Az igazi forráshoz még sem fordulhatunk.

— Ezt én előre tudtam. De azért legalább hasonlót kell szereznünk.

— Nem marad más hátra.

Lőrincz fölajánlotta, hogy ő bejárja az összes papírkereskedéseket, hogy minél több mintát hozhasson. Scarpi azonban ezzel a tervvel nem volt megelégedve. A minta után való keresgélés, amikor megsem lehet mondani, hogy tulajdonképpen mily célra kívánják azt felhasználni, az gyanút kelthet utóvégre.

— Mást mondok, Lőrincz. Pár boltból, könyvnyomdából levélboríték mintákat rendelünk. E mintakönyvek mindegyikében legalább ötszáz minta van. Ezeket figyelmesen megvizsgáljuk aztán, és remélem, hogy használható mintára majd csak akadunk.

— De levélborítékokkal mit sem érünk.

— Ha majd az igazira akadunk, pár ezer darabot rendelünk és ez nem kelt gyanút. A boríték hátsó részét lemetszük és a többit felhasználjuk a nyomásra.

— De ha az alkalmas minta kicsiny lesz?

— Az sem oly nagy szerencsétlenség, Lőrincz, mint a hogy te azt képzeld. Akkor

egyszerűen abban a nagyságban rendelünk, amilyenre ép szükségünk van.

Igy is történt. Már másnap tizenötezer minta állt rendelkezésükre. Három órai nagy munka után harmincz darabot választottak ki, melyeket mind ujjal meg kellett vizsgálni. De ezt a procedurát a legközelebbi napokra halasztottak. Mert ehhez frissebb érzékelésre volt szükségük; az érzéket kimerültség által nem szabad eltompítani.

Scarpi nemcsak tapintó hanem halló érzékét is igénybe vette e nagy munkánál. Ahhoz szokva, hogy mindent erősen figyeljen meg, észrevette, hogy a pénztárosok a bankjegyek gyors leszámolásánál a halló szervüket is megerőltetik. Ep Riegleréknél volt egyszer alkalma látni, mikor a pénztáros nagy csomó papírpénzt villámgyorsan számolva egyet félretett a csomagból és tényleg kisült, hogy az a bankjegy hamis volt. Mert a papírpénz a gyors számolásnál suhog és így a fül is igénybe volt véve ilyenkor. Ezért a mintákat is úgy vizsgálta meg és hosszadalmas munka után végre akadt egyre, mely alakjánál, súlyánál, erősségénél és suhogásánál fogva is nagyon hasonlított a valódihoz.

— Ebből a mintából ötezer darabot fogunk rendelni — mondotta Lőrincznek, mikor már végérvényesen elhatározta magát.

— Miért nem tizezret?

— Nem volna célja.

— Miért nem? Ebből a mintából soha sem elég az embernek. Nem fog megártani nekünk, ha ötezer helyett tizezret készítünk.

— Nem volna célja, Lőrincz. Kiadni ugy sem tudnók mind, és raktáron tartani annyit nem tanácsos.

— De hiszen mi mind ki fogjuk adni.

— Nem tudod, hogy mit beszélsz, Lőrincz. Tizezer darab százaz az egy millió, és neked fogalmad sincs arról, hogy mennyi az: egy millió. Ily sok pénzt nem lehet oly gyorsan kiadni, vagy beváltani, mint a hogy te azt elképzeled.

— Na, én megpróbálnám.

— Hát mond csak el, hogyan képzeld te ezt az eljárást?

— Bécsben kezdeném a dolgot; akkor elutinnék és utaznék. Faluról-falura mennék és minden falusi nagyvendéglőben, minden árendásnál, minden jobb módú parasztnál beváltanék egy-egy százast. Idővel már sokra vihetném.

— S mire sem vihetné. Most látom, amit különben már régen tudtam, hogy hamis pénzt csinálni könnyű, kiadni azonban nagyon nehéz. Ahogy azt te gondold, úgy határozottan nem megy a dolog. Legkésőbb két hét alatt kivolna derítve a dolog és a hatóságnak csak a nyomon kellene végig haladni, hogy a legnagyobb biztossággal elcsipjenek.

— Óhó, oly könnyen sem fognak el engem, mint ahogy te azt hiszed, Scarpi ur!

— Nos jó, mondjuk, hogy nem fognak el. Mindenesetre azonban működésedben megakasztanak. Probáltál-e számolni már? Vegyük azt az esetet, hogy nagy szorgalommal dolgozol és zavartalanul működhetsz nap-nap után. Igy naponta tíz darabot válthatsz be.

— Az is ezer forint napjában — szolt Lőrincz meglepedetten.

— Nagyon helyes, ezer forint napjában. Hogy tehát az egész összeget beválthasd ezer napig, azaz három teljes évig, kellene napról-napra dolgoznod. — Lehetségesnek tartod ezt?

— Ugyan sokáig tart ez? Hiszen akkor ez reám sok pénz? Lőrincz teljesen le volt hangolva.

— Így nem jutunk zöldágra. Parasztaszonyt, vagy falusi korcsmárost könnyen lehet becsapni — de mit érünk vele. Abban van a nehézség, hogy az egész összeget egyszerre kell kiadni. Mert az titokban nem maradhat sokáig, ha már egyszer forgalomban van. Mire a suttogás kezdetét veszi, akkorára már működésünket be kell fejezni. Mert az emberek figyelmesek lesznek és ügyelnek. Láthatod tehát, kedves Lőrinczem, hogy a dolgot nagyon könnyűnek vetted.

Lőrincz bölcsessége e pontban már csütörtököt mondott.

— Majd megkérdezem a Schmidt Ferenchezet. Annak mindig vannak jó eszmői raktáron. Talán segíthet rajtunk.

Scarpi nem tiltakozott ez ellen. Tervét ugyan nagyobb vonásokban megállapította már, de azért egy harmadik beszédet nem árt meghallgatni. Ily dolgokban az ember soha sem lehet eléggé elővigyázatos. Ez a következtetés nagyon kizárta volna azt, hogy tervüket egy harmadikkal is közöljék, ha Schmidt nem lett volna olyan „talpig becsületes ember”.

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— November 24. —

Fehér Kereszt szálloda. Schwarz Dezsó utazó Budapest. — Buchbinder Armin utazó Bécs — Bernhardt Hugó utazó Hamburg. — Bernhardt Béla utazó Budapest. — Mandl Zsigmond utazó Prága. Lustig Albert utazó Bécs. — Helliú Nathan utazó Bécs. — Szikora I. utazó Budapest. — Dr. Tassy Lajos ügyvéd Budapest. — Falk Nándor utazó Bécs. — Székely Viktor utazó Budapest. — Seidner Rezső kereskedő Berzova. — Stern Mór utazó Bécs.

Központi Szálloda. Haggemacher Oszkár gyáros Budapest. — Hirsch Milos mérnök Belgrád. — Milosavljevits Milan mérnök Belgrád. — Stamenkovits Nikola rektor Belgrád. — Nikolits Demeter ezredes Belgrád. — Dr. Rosenblüh Zoltán orvos Debreczen. — Weiser Gyula utazó Bécs. — Róna Hugó utazó Budapest.

Városi színház.

Bérletsszűnet.

Bérletsszűnet

Vasárnap, 1900. évi november hó 25-én:

Délután 3¹/₂ órakor, fél árákkal:

A vasgyáros.

Színmű 4 felvonásban. Irta: Ohnet György. Fordította: Fáy J. Béla.

S Z E M É L Y E K:

Beaulieu	Bácsné.	Susanne, huga Turchányi O.
Claire, leánya Menszáros M.	Moulinet	Mezei Péter.
Octave, fia	Nemes S.	Athénais . . . . .
Bligny	László Gy.	Babbelin . . . . .
Préfont báró	Rubos A.	Tei van, orvos Solyom L.
Derblay	Palágyi L.	Gobert . . . . .

Kezdeté 3 és fél órakor.

Bérlet 56. sz.

Paros.

Este 7 órakor, rendes árákkal:

A kuruczfurfang.

A népszínházi bizott. ág által 100 arannyal jutalmazott népszínmű 3 felvonásban, dalokkal és tánczczal. Irta: Bokor József.

S Z E M É L Y E K:

Ozv. Becskyné Bácsné.	Tulokiné	Kalocsa R.
Ilona	Parlagi K.	Somfáné . . . . .
Bögözy	Mezei Péter.	Tolnayné.
Senki Tamás	László Gy.	István . . . . .
Tetény Gábor	Palágyi L.	Czakó V.
Bedő István	Fenyéri Mór.	Vöfely . . . . .
Böksi, neje	Felhő Rózsi.	Buda F.
Katicza	Menszáros M.	Czinka Panna . . . . .
Futó, kurucz	Erczkövy K.	Pál barát . . . . .
		Palóczi Pál.
		Bálint . . . . .
		Szadai F.
		Futár . . . . .
		Nemes S.
		Csatlós . . . . .
		Szabó Samu.

Kezdeté 7 órakor.

BURMESTER

Willy

EGYETLEN HANGVERSENYE

december hó 16-án

A „FEHÉR KERESZT” NAGYTERMÉBEN

Jegyek kaphatók!

RÉVÉSZNÁNDOR

könyvkereskedésében.

6, 4, 3, 2 koronáért.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi október hó 1-től.)

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborszárról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborszárnig délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radnái este 6.35	Személyvonat este 8.57
Gyorsvonat este —	Gyorsvonat délelőtt 8.23
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6:20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 6.45	Személyvonat reggel 8.53
Személyvonat d. u. 4.25	Vegyesvonat este 6.50
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borossabesről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.05	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borossabesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

NYILTTÉR.*

A főúton, a Széchenyi-malommal szemben levő egyik földszintes házból oly penetráns szag tödül ki az utcára, hogy az arra járók messzire elkerülni kénytelenek, az ott lakók pedig lakásukban alig képesek tartózkodni.

Erre a közegészség elleni állapotra felhívjuk a tekintetes főkapitányságot, kérve, hogy sürgős intézkedéssel ezen a mizerián segíteni sziveskedjék.

Aradon, 1900. november 24.

Néhány főúti lakó.

Védjegy

**Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvénynél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,
Lithion-forrás**

Salvator

kötő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:
Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

első rangú gyógyvíz és diätetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi pangás, máj- és veseizgatási tünetekben vagy húgy-savas vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Kapható élelmiszerüzletekben és gyógyszerárakban.

• A Salvator-forrás Igazgatósága Eperjesen.

1212

* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Japan-kávéház

megnyitás.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek tisztelettel tudomására hozni, hogy a mai kor legmagasabb igényeinek megfelelő

kávéházat

a Szent László-utca 1. sz. a.

megnyitottuk.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtunk

tisztelettel:

Braun és Schuch.

Egy fiatal

3179

ügyes segéd,

ki kirakat rendezéséhez is jól ért alkalmazást nyer

Rosenblüh H. és Társa

üzletében.

Karácsonyi és újévi ajándéknak

legkedvesebb és legalkalmasabb egy jó és szép fénykép, festett vagy platin kép melyek

Klapok Alajos

ösmert, jóhírnevű műtermében Arad, Templom-utca, Minorita palota, a róm. kath. templom mellett a legjutányosabb árak mellett készülnek.

Ugyanott **6 darab** visitkép **6 kor.**, minden más nagyság is jutányos árban. Gyermekek levételek a legborultabb időben is pillanat alatt eszközöltetik. Jó és tiszta munkáért, valamint hasonlatosságért minden képnél felelősség vállalatik. Nem tettő képek visszavétnek és újlevétel eszközöltetik.

A legjobb és legérszégesebb

ü d i t ő - i t a l,

mely mint asztali ital különösen kedvelt és borral, cognaccal vagy növényi szörpökkel vegyítve kitűnő ízű vegyületet ad:

MATTONI-FELE

GISSHÜBLER

SAVANYÓKUT

oltja a szomjat, hűsít és felfrissít egyaránt. A legjobb szer a nyári hőség tikkasztó hatása ellen.

263

Telefon 139. sz.

Telefon 139. sz.

A fűtési idény beálltával

ajánlunk igen t. vevőinknek első minőségű

szagtalan

fűtő-kőszén

50 kilós zsákokba csomagolva

bermentve házhoz szállítva 100 kiló 3 korona 40 fillér.

Allandó raktáron tartunk elsőrendű

kovács-kőszén

és darabos

bükk-faszén

50 kilós és 25 kilós zsákokban.

Megrendelések pontos hazaszállítása végett fél nap időt kérünk.

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedése Aradon.

Irnok,

ki a magyar, német és román nyelvet bírja,

irógépen jártas,

ügyvédi irodában alkalmazást nyerhet.

Czím a kiadóhivatalban.

Világhírű

oroszkaraván tea-fajok.

POPOFF K. & C. testvérek, MOSZKVA.

Több európai udvar szállítója.

Törzényleg védve.

Védjegy.

Legfinomabb fajok,

eredeti csomagokban

ARAD és KÖRNYÉKÉN csakis

VOJTEK és WEISZ

gyógyárú nagykereskedőknél kapható

ARADON.

Orvosi intézet megnyitása.

A természetes gyógymódban használt eszközökkel újonnan felszerelt gyógyintézetben a következő gyógyító eljárások lesznek használatban.

Hidegvizgyógyimód: szakszerű vezetéssel, minden modern eszközzel s az eljárásokban gyakorlott (ezelőtt sanatoriumokban alkalmazott) személyzettel. 15 jegy 6 frt, 1 jegy 50 kr. (Bérléjegyvet használó betegeknek az orvosi ellenőrzésért nem jár külön díj).

Villamfenyőfürdő: reuma, köszvény, idegfájdalmak, izzadányok, vérbaj, elzsírosodások, vesebaj, vérszegénység gyógyítására. 15 jegy 15 frt, 1 jegy 1 frt 25 kr. (E díjba a velejáró hidegvizkúra beleértendő.) Szívujjbetegség veszélytelenül használhatják. E kurára alkalmatlan betegek visszautasítottak.

Moór-fürdők: nő-bajok, vérszegénység, reuma ellen, 15 jegy 15 frt, 1 jegy 1 frt 20 kr.

Szénsav fürdők: Szervi s ideges szívujjbetegség, elzsírosodott szív, meszesedett véredények, renyhe bélműködés, vérszegénység, idegesség, nőbajok gyógyítására. 15 jegy 16 frt, 1 jegy 1 frt 25 kr.

Sósfürdők: a szénsavas fürdőknél említett bajok enyhébb eseteinél, 15 jegy 11 frt, 1 jegy 80 kr.

Szénsavas sósfürdők: a szénsavas fürdőknél említett bajok súlyosabb eseteinél. 15 jegy 18 frt, 1 jegy 1 frt 40 kr. (A szénsav fürdők csak e hó 20 tól lesznek használatban).

Villamosfürdők: faradicus s galvanicus fürdők, idegesség, idegyengeség, hypochondria, hysteria, aggsági reszketés, vitustáncz, morphyntismus gyógyítására. 15 jegy 15 frt, 1 jegy 1 frt 10 kr.

Belelegzések: belégző kamrában tüdő s gégebajok ellen, 15 jegy 9 frt, 1 jegy 75 kr.

Svédgyógytorna szűkmellkasu, szívujjbetegség, görbült gerincoszlopú gyermekekénél, elzsírosodott szív, bél és máj pangások, szervi szívujjbetegség és általános gyengeségnél. Havi díj 10 frtől feljebb az esett súlyossága szerint.

Massage, electromassage: 1 jegy 50 kr., illetve 1 frt. Minden beteg saját orvosának utasítása, avagy az én tanácsom szerint részesül kezelésben. Minden ténykedés személyes felügyelet mellett történik.

Intézet nyitva reggel 6-tól este 7-ig, rendelő óra d. e. 8-9-ig, d. u. 2-4-ig.

Telefon 270. **Dr. HECHT A.**, Telefon 270.

ARAD, Zrinyi- (ezelőtt Sziget)-utca 3. szám.

(Utcái bejárat: A színházzal szemben. Maresch és Szabó üzletek közt.)

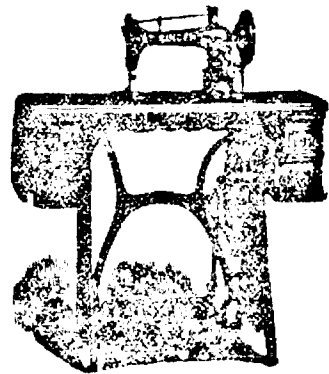
Állandó nagy raktár elsőrendű kerékpárokkal, kerékpár, varrógép alkatrész s felszerelésekben.

SZÉKELY ZOLTÁN

KERÉKPÁR- ÉS VARRÓGÉP-RAKTÁRA

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 3. SZ. ARAD.

TELEFON 242.

Szállítok minden e szakmába vágó különleges gépeket és pedig: keztyű, szücs, szakvarró, kötő, paplan, kalapszögő, ugyszintén plissirozó, gouvrirozó, mosó, facsaró, mángorló stb. gépeket.

KÉPVISELETEK:

Automobilok,

motor-kocsik, motor-háromkerekek, motor-kerékpárok és tűzmentes pénzszekrényekben.

Kerékpárok téli időre gondozás végett átvételnek.

Szakszerűen berendezett nagy javító műhely.

Szobacsengők berendezését s karbantartását vállalom. — Költségvetéssel szivesen szolgállok.

Dus választék mindennemű csónakos és karikakajós varrógépekben családi s ipari célokra.

Minden rossz és kellemetlen illat eltűnik

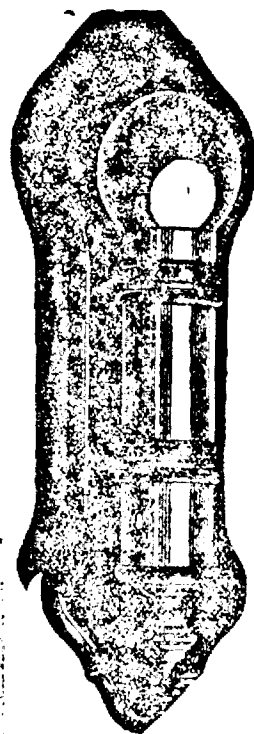
és a levegő állandóan tiszta és kellemes marad, úgy a

betegszobában, mint a hálószobában, ebédőben és gyermekszobában

irodában és egyéb helyeken, ha az évek óta ismert és híres orvosok által ajánlott

„Longlife“-t,

ezt a kellemes szobalevegőt tisztító készüléket használjuk.

Hiteles orvosi nyilatkozatok vannak birtokunkban. Több, mint 100.000 készülék van forgalomban.

Számos egészségügyi kiállításán kitüntetve.

Ára 3 forint 50 krajczár (= 7 korona.) Kapható:

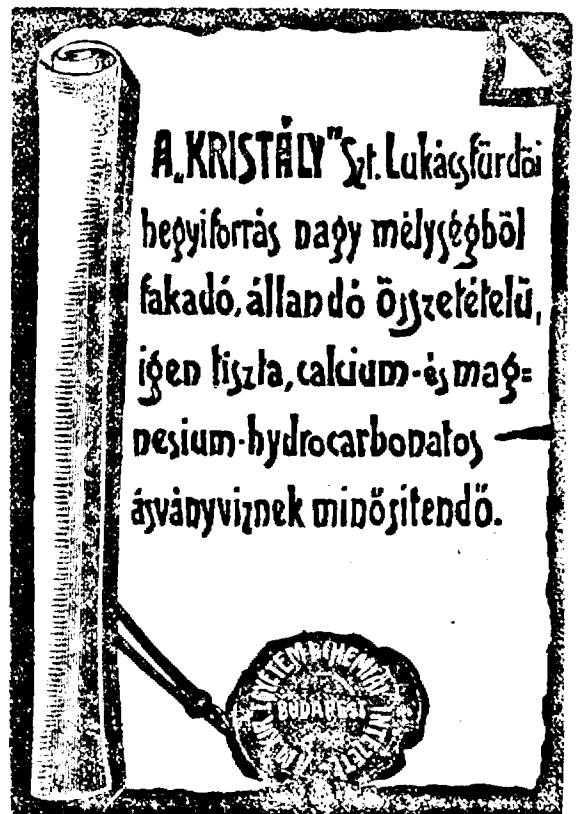
LONGLIFE-UNTERNEHMUNG

WIEN, VI., Suspendorferstrasse 34. (ezelőtt Burgasse 10.)

500 forintot

fizetek annak, aki

Bartilla fogvizének használata mellett, üvegje 35 kr. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája bizlik. (Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A. örökösök**, (E. Winkler) Wien, 19/1 Sommer-gasse 1. Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok feljelentői jól díjaztatnak. — Kapható Aradon: Rozsnyay Mátyas gyógyszerárában. Szabadság-tér. 288

A. KRISTÁLY Szt. Lukácsfürdői hegyiforrás nagy mélységből fakadó, állandó öjszetételű, igen tisztá, kalcium-és magnesium-hydrocarbonatos ásványviznek minősítendő.

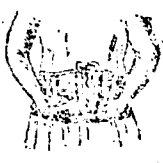
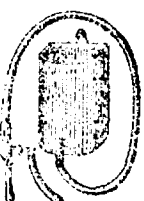
Több száz kiváló orvos által ajánlva. A legizletesebb és legolcsóbb ásványviz.

Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Speczialista SÉRV-KÖTŐKÉBEN.

A Keleti-féle cs. és kir. szab. sérvkötő a legkélemben ezen nemben, nem csuszlik, nem gyakorol kellemetlen nyomást és eltávolítja az eddigi sérvkötők hiányát.

Árai: egyoldalu 6 frt. ketoldalu 12 frt.

Gyáramban (alapítottatott 1878.) készülnek ezenkívül: mulábak, műkezek, járó- és nyújtó-gépek, egyenestartók, (Hessing-féle rendszer), orthopédiai fűzők, haskötők, görceaérharisnyák és mindenféle gummiárak urak és hölgyek részére.

Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl:

KELETI J. mű- és orvos sebészeti kötőszeg-gyáros

BUDAPESTEN, IV. Koronaherczeg-utca 17.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 21

Orvosilag ajánlva.

BÉNÉDICTINE

Az összes likörök legjobbika.

Mindig ügyelni kell az üveg alján a négyzetes etiquetten lévő főigazgató aláírásával legyen ellátva.

Házalóktól óvakodjunk!

Kérjük a bevásárlást eszközölni ARADON: Fejér Gyula udvari szállitonál és Matzky Károly cukrászdájában.

HANS HOTTENROTH, General-Agent, Hamburg.

Kukoricza-morzsolók

kéz- és erőhajtásra, egyszerű és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül,

Gabona-rosták,
Konkolyozók (trieurök),
kézi kezelésre való
Széna- és szalmasajtók
fekvően vagy kocsira szerelve,
Takarmány-füllesztők,
Szállítható takarékfőző-üstök takarmány stb. részére

zománcz bevonattal vagy anélkül, szállítóeszközökkel vagy anélkül.

Szeceksavágók szab. kenőgyűrűs görög csapágyakkal igen könnyű járással, körülbelül 40% erőmeztakarítás mellett.
Répa- és burgonyavágók,
Darálók,
„Agricola” sor-vetőgépek (tolókerék szerkezettel) mindennemű vetemény számára, váltókerékek nélkül.
Egy-, két-, és több vasú ekék jótállás mellett elismert legjobb szerkezettel készülnek

MAYFARTH PH. és TÁRSA
cs. kir. kiz. szabad. gazdasági gépgyárak, vasöntöde és gőzhámor
BÉCS, II., Taborstrasse Nr. 71.
Alapított 1872. Kintüntetett több mint 400 arany, ezüst, bronz éremmel és első díjakkal. 750 munkás.
Árjegyzékek és számos elismerő levelek ingyen és bérmentve küldetnek. — Képviselő és viszontárúsítók felvételnek.

Ha jó
KÁVÉT
akar inni, rendeljen a

FIUMEI KÁVEBEHOZATALI TÁRSASÁG-tól
Fiuméből.

4½ kg.	New-Cuba	finom tiszta	6-75 frt
”	Manilla	zamatos, erős	6-75 ”
”	Hodeida Mocca	pompás ízű	7-42 ”
”	Soerabaja	legfin. aromatikus	8-55 ”
”	Cuba, Ceylon, Menado	Kittinó keverék (külön külön esomagolva)	7-42 ”

2928 A kávéhoz csomagolható:
¼ kg.
Imperial-tea 1 frt 60 kr.
Minden elvámolva és bérmentve utánvétellel.

Árlap ingyen és bérmentve.

KWIZDA FERENCZ JÁNOS

cs. és kir. osztr.-magy., román kir. és bolgár fejed. udv. szállító
kerületi gyógyszerész. Kornenburg Bécs mellett. 8 arany-, 19 ezüst- érem. 30 dísz- és elismerő-oklevél.

Állatorv. diáttitkai szerlovak, marhák és juhoknak. Kizel 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint a tehénknél a tej javítása s a tejelőképesség fokozása céljából. Egy doboz 1 korona 40 fillér, fél doboz 70 fillér. Valódi csak a fenti védjegyvel és kapható minden gyógyszerertárban és droguakereskedésben. Főraktár:

Franz Joh. Kwizda
cs. és kir. osztr.-magyar és román kir. udvari szállító,
kerületi gyógyszerész Kornenburg, Bécs mellett. 1411

Karslbadi női glace kesztyűk
párja 90 kr.

Fegyházban kötött
gyermek, női és férfi
harisnyák egyedüli
raktára.

Mosó bársonyok a legujabb szí-
nekben érkeztek.

Flanel ingblousok
és övek nagy vá-
lasztékban.

ALAPITTATOTT 1840.

Legujabb
diszkülönleges-
ségek.

Ujdonságok!!

Selyem, szövet, barchetokban, dús választék csipke és szövet függönyökben. Futó és salon szőnyegek, paplan és matraccok a legjobb minőség. Kész női és férfi fehérneműek. Valódi szepességi asztalneműek.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA

ARAD, SZABADSÁG-TÉR és FORRAY-UTCZA SAROK.

Selyem és flanel
jouponok a legjobb
minőségben.

ALAPITTATOTT 1840.

Legujabb
női és férfi
nyakkendők.

A legjobb kézzel csomagolt „SMYRNA” szőnyegek legfinomabb gyapju anyagból „Koni ipar” Torontáli szőnyeggyár. Arad és vidékén csak nálunk szerezhető be gyári áron.

Zenemű-

3121

katalogusokat

Zongora
Harmonium

Hegedű
Gordonka

Czithera
Kamarazene

Zenekarok
Gítárok

Dalok
Humorisztika

Karok
Duettek és teraszok

Tanulmányművek
stb. részére szétküld

ingyen
és bérmentve

OTTO MAAS
zeneművek vállalata WIEN, VI/2, Mariahilferstrasse 91.

Nélkülözhetetlen és felülmulhatatlan, hatásában csatlhatatlan.
Világczikk. Kivitel minden országba.

CHIEF-OFFICE 48, BRIXTON-ROAD, LONDON S. W.

Legmeghízhatóbb, legjobb, világhírt és legkeresettebb házi szer.

Thierry A. gyógyszerész balzsama
felülmulhatatlan szer minden mell-, tüdő-, máj-, gyomor- és mindenemitt belső betegség ellen. Külsőleg a leghatásosabb

Csoda gyógyszer.
Csak akkor valódi, ha az összes művelt államoknál bejegyzett zöld „apácza védőjeggyel” és a tégelyzárba bevéselt jelzéssel: „Allein echt” van ellátva. Ezenkívül bebizonyíthatóan 6 millió üveg készült. Postán bérmentve 12 kis vagy 6 nagy üveg 4 korona. Próbá üveg prospektussal és az összes államokban lévő raktárak jegyzékével 1 korona 20 fillér. — Csak előzetes fizetés után küldetik.

Thierry A. centifoliakenőcse
(osodakenőcseknek nevezik) utóérhetetlen szívó erejű és gyógyhatású. Operációkat a legjobb esetben fölöslegessé teszi. E kenőccsel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott esontszul, utjában pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyógyított meg. Antiszeptikus és gyorsan enyhítő s teljesen gyógyító hatású mindentféle sebnel és gyúladással. Gyorsan puhít és osztal, megszabadít biztosan a megoly melyben behatolt idegen elemektől. Egy tégely bérmentve 1 kor. 80 fillér, csak az összes előzetes beküldése mellett. Nagyobb rendeléseknél olcsóbb. Ezenkívül bebizonyíthatóan 100.000 tégely készült. Mindkét szerről nagy tömeg ny lakozat áll rendelkezésre megtekintetés végett, a világ minden részéből. Övako jünk utána utólag és ügyeljünk a mindentegylebe egerett czégre: **Apotheko zum Schutz-Engel des A. Thierry.** Hol raktár nincs, ne engedjéle magunkat hamisítványok, vagy állítólag hamisított készítmények megvételére bírní, hanem **rendeljük közvetlenül** így czimezve:
Thierry A. gyógsz. gyára Prograda Rohitsch-Sauerbrun mellett.
(Az osztrák os. k. államhivatalnokok-szövetkezetének szállítója.) 3141
(Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.)

20% engedményt kap mindenki,

GUMMI

és **hahólyag**, az egyedüli legbiztosabb legmeghízhatóbb és teljesen artalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható **óvszer** férfiak és nők részére. Ára tucatszónként eredeti párisi minőségben frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— és frt 8.—. Bouts amerio. tuczatja frt 3.— 4.— és frt 5.—

Női óvszerek: Hasse tanár-féle frt 2.—, Mensinga tanár-féle frt 2.50, dr. Earlet-féle frt 3.— darabonként. Ezen női óvszerek százaszor is használhatók.

Nőgye szivacsok, valódi párisi, tucatszónként frt 2.—, 3.—, 4.—, 5.— és frt 6.—

Diana óv havi kötő nőknek, legjobb a világon, drbja frt 2.50

Kimerítő árjegyzék zárt borítékban, ingyen és bérmentve.

Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl utánvét mellett vagy a pénz előleges beküldése után

J. R E I F,

Bécs, Brandstätte 3.

1881-ben alapított hírneves higienia specialista cég. 17

ki e hirdetésre hivatkozik!

Szenzációs újdonság!

Petroleum-izzó-égő

„PITTNER“

Ez égő előnyel: Minden petroleumbenre, mely 4 centiméter átmérőjű, felcsavarható. Kezelese és szerkezete módfelett egyszerű. Kifogástalanul korommentesen, szagtalanul és veszélytelenül ég; ragyogó fehér fényű, melynek világító képessége 80 gyertya erejű. Egy liter petroleumot csak 15—16 óra alatt fogyaszt. Ennél fogva nagy megtakarítás, óriási fényhatással. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. 94

LENNER ALFRÉD, Wien, VII., Schottenfeldgasse 56. sz.

Városi és megyei telefon 389.

BALOGH DÁVID

kályhás-mester

Arad, Halász-utca.

Az idő előrehaladottsága folytán mélyen leszállított áron ajánlja saját, a legjobb tüzálló anyagból készített

cserép kályháit

Elvállal továbbá minden kivitelű

takaréktüzhelyek felállítását

és minden e szakmába vágó javításokat.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan elintéztetnek. 3169

Singer, Vibrating,

Arad legrégebb kerékpár és varrógép javító-műhelye.

Hammer Vilmos

műszerész

Szabadság-tér 7. sz.

Telefon sz. 96.

Telefon sz. 96.

Singer varrógépek 32 frt.

5 évi jótállás mellett.

Kedvező fizetési föltételek.

Nagy szakszerű javító műhely, kerékpárok alanyozása és zománczozása. Villany csengő, telefon, tűz és vészjelzők berendezése, varrógépek ipari és családi használatra dus választékban raktáron.

G r i t z n e r, M i n e r v a.

Köhler, Stöwer, Airana, Adler, Karikahajós, Vöehler és Vilson D. 12-ös,

FONTOS MINDENKINEK!

Kiváló hazai készítmény.

Törv. védve.

DuratorÁltal a cipőtalp egyszerű bekenéssel **ötször** oly tartós és vízátthatlan lesz.Ára 1 bádopalaczkának használati utasítással együtt **1 korona**, nagyobb palaczk **2 korona**.

Postán 1 korona 20 fillér beküldése után bérmentve.

Kapható minden fűszerkereskedésben, droguériákban, cipészeknél stb. 2921

Főszékhely: **DURATORGYÁR**

BUDAPEST, V., Lipót-körut 3. szám.

Viszontelárusítók

mindenütt kerestetnek.

Aradi Louvre

uri-divat, cipő és kalap raktár

Aradon, **Andrássy-tér 15. sz.**

Telefon 324.

Ezen új raktár, mely a legfinomabb és legjobb áruból áll, a közönség figyelmét már is magára vonta, mely figyelmet a stilszerű kirakat és az ott kiállított áruk meg is érdemelnek.

Itt található mindenki jó és elegáns **czipőket**, finom és divatos **fehértűt**, a legújabb **kalapokat** nyulszőrűből, Plüsch és Lodenből, elegáns **czilindereket**, **vadász-harisnyákat**, **sapkákat** és **mellényeket**, **keztyűket** minden színben és minőségben. **Nyakkendőket**, utazásra szükséges **czikkeket** és sok más hasznos tárgyat, de mindent izléses kivitelben és igen jutányos árban. 3178

A telefon bevezetése által a házhoz küldendő választék könnyen teljesíthető és ezen megrendelési eszköz a közönség által igen gyakran igénybe vétetik.

korona bánatpénz valamely állampénztár (adó-, vám-, vagy sóhivatalnál) történt letételeit igazoló pénztári nyugta csatolandó.

Az ajánlatokban a kívánt árleengedés vagy felemelés a jóváhagyott költségvetés egységárainak % = százalékaiban számmal és betűvel kiírva, kiüntetendő.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet az általános és részletes feltételek a nevezett m. kir. állampénztári hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Makón, 1900. évi nov. hó 19-én.

Csanádvármegyei m. kir. állampénztári hivatal.

3182

Jégverem kiadó. 3188

Értekezhetni: Deutsch Bernátnál.

Kész butor eladás.

Aki olesón, szép és jó butort akar venni, használja fel a kedvező alkalmat s fáradjon el az

Arad, Kápolna-utca 6. sz.

alatti asztalos-üzletembe, ahol teljes háló-, ebédlő- és iroda szobaberendezéseket és egyes butordarabokat nagy választékban készletben tartok és olyanokra megrendelést készséggel elfogadok.

Tisztelettel 2378

Varga József.**GELLERI.**

Ékszerész

disz raktár ezüst dísz tárgyakban

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 14. SZ. Hermann-palota.

Telefon szám 135.

ARADY-ÉS EZÜST-ZSÉBŐTÁRKÁR

GELLERI.**Szépség és egészség.****Kinek van szeplője?**

pattanás vagy bármilyen folt az arczán, használja a teljesen ártalmatlan **Rozsnyay-féle világhírű**

Serail-arczenőcsőt,

mely az arcbőrt rövid időn fehérré, tisztává és üdűvé teszi. Egy tégely ára 70 kr. Egy kis tégely ára 35 kr. **Serail-csappan** egy doboz 70 kr. Kistűnő és **hőlgypor** egy doboz 70 kr. Kistűnő és **valódi Epeszappan** egy doboz 40 kr.

Étvágytalanság

és gyomorgyengeség gyógyítására **ezrek mennek Karibadba** holott ezt a czelt itthon is elérhetik **Rozsnyay M.**

PEPSINBORA

használatát által, mely az emésztést elősegíti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja. Egy üveg ára 1 forint 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 forint 6 kr.

A t. cz. közönség szíves figyelmébe ajánljuk, hogy mindezen készítményeink törvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az aradi szabadság-szobrot ábrázolja.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógytárában Arad, Szabadság-tér.

Budapestben: **Török József** és **dr. Egger Leo** „Nádor” gyógyszer-tárában, valamint minden magyarországi gyógyszer-tárban.

Váltóláz és hideglelés ellen

legbiztosabb és legkellemesebb szer, különösen gyermekeknek, kik a keserű chinint másképp bevenni nem tudják a **Rozsnyay M.-féle**

Chininczukorka és Chininesokoládé

melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók nagy gyűlése 1889-ben Fiumében pálya díjjal koszorúzott. Értékeltlen hamisításoktól óvakodjunk. Mindenki csak a **ROZSNYAY M.-féle** pályakoszorúzott készítményt kérje és fogadja el, melynek minden egyes csomagoló papírosán **Rozsnyay Mátyás** névvel aláírás olvasható.

Idegesség,**vérzegénység**

és az ebből származó bajok ellen legbiztosabbas hat **Rozsnyay**

Vasaschinabora,

mely saját természeténél fogva edes borral készített, hatásában minden hasonló készítményt felülmúl. Egy üveg ára 1 forint 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 forint 6 kr.

912—1900. a szám.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur 1900. évi október hó 11-en kelt 52049 számú rendeletével Kevermes községében egy új, állami elemi iskola és tartozékainak felépítését 41666 korona költségösszege — erejéig engedélyezte.

A fentemlített építési munkák kivitelének biztosítása czéljából 1900. évi december hó 15-ig napjáig d. e. 10 órájára a csanádvármegyei m. kir. állampénztári hivatal helyiségében Makón tartandó írásbeli zárt

ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9^{1/2} óráig a nevezett hivatalhoz pontosan benyujtsák, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem vétetnek. A pályázaton csakis képesített közműves-, vagy építő mesterek vehetnek részt, a kik ezen minőségüket okmányilag igazolni tudják.

Az ajánlatokban az általános feltételekben előírt s az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő, azaz: 2084

Aradi ipar- és népbank.

Ékszer-zálogosztály.

Árverési hirdetemény.

1900. évi december hó 11-én d. e. 9 órakor az aradi ipar- és népbank zálogosztályában a következő számú és 1900. évi szeptember hó végéig lejárt **ékszer-, arany- és ezüst-tárgyak** alapszabályunk 72. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett fognak elárvereztetni u. m.:

18250 18910 19929 19958 219 418 710 790 1024 1026 1033
1192 1278 1305 1306 1564 1595 1680 1681 1687 1740 1766
1851 1916 1936 1958 1972 1974 2121 2808 2822 2864 3021
3023 3026 3043 3052 3065 3074 3086 3131 3157 3238 3266
3351 3353 3366 3524 3555 3578 3613 3760 3826 3862 3902

3982 3991 4145 4249 4317 4483 4510 4581 4584 4595 4620
4637 4769 4798 4844 4860 4884 4888 4921 4969 5075 5118
5135 5174 5187 5209 5308 5360 5448 5550 5649 5702 5707
5719 5810 5835 5900 5918 6022 6036 6094 6195 6214 6238
6247 6272 6333 6340 6344 6376 6399 6474 6499 6553 6603 6673
6687 6864 6873 6896 6911 6924 6963 6985 6989 7000 7022
7034 7041 7055 7148 7195 7214 7281 7283 7330 7379 7386
7514 7603 7673 7686 7700 7734 7817 7856 7857 7872 7894
7931 7934 7948 7990 8094 8100 8103 8109 8111 8112 8118 8127
8131 8161 8169 8176 8177 8186 8201 8207 8211 8233 8250
8272 8279 8288 8293 8326 8329 8357 8416 és 8839 mely
árveréshez a venni szándékozók ezennel tisztelettel meghívotnak.

Arad, 1900. évi november hó 17-én.

3174

Az igazgatóság.

Telefon szám: 10.

HOFFMANN SÁNDOR ≡ ÁRUHÁZA ARAD

A „Fecskéhez” Színház-épület.

Valódi GRÁCZI Loden-szövetek

csak 3.50 frt egy ruha.

Gyönyörű ing blousok

nagy választékban vannak.

Telefon szám: 10.

2987

A női szépség emelésére,
lököltesítésére s fenn-
tartására a legkiválóbb,
teljesen ártalmatlan, vegy-
tiszt és zairmentes ké-
szítmény a . . . . .

Margit-Créme.

Rövid idő alatt szünteti szepit, májfoltot, pattanást, bőrtkát (mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is nébajos arczszínt kölcsönöz.

Hamiltásoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utáztatok és hamiltások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az enyemnek másolata. Az ilyen utáztatoktól tessék óvakodni és csakis oly készítményeket elfogadni, melyek címéres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményem a nméltóság m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel látattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felelőseget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalok.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemial intézet és központi vegykisérletli állomás vizsgálattal bizonyították, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ára 50 kr., nagy 1 frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arczviz 50 kr., fogszappan 50 krajozár.

Üres tégelyek vissza nem vételnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamiltásoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak.

Kapható minden gyógyszertárban és illatezkereskedésben.

Legjobb szabás!

ARADI CZIPÉSZEK

TERMELŐ SZÖVETKEZETE

ARADON, TEMPLOM-UTCZA, MINORITA-PALOTA.

Egyedüli a maga nemében, csakis saját készítményü

női és férfi-czipőket,

gyermek- és leányka-topánkákat

komót- és más czipőnemüeket tart raktáron vagy készit megrendelés után.

Nem gyári munka, de azért olcsóbb és jobb.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek. Házhoz tetszés szerinti időben választékot küldünk.

Löderer, m. kir. honvéd-százados féle rugganyos sarokkészülék, úgy női mint férfi czipőn alkalmazható, csakis nálunk kapható.

Különféle színü cremek és lakkok nagy raktára.

Feltűnő olcsó árak!

Kitűnő minőségű anyag!

Csak saját készítményü áru!

2174

Ő esasz. és apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán.

A közös katonai jótékony célokra szánt

XXI. cs. kir. államsorsjáték.

Ezen — Ausztriában törvényszerűleg engedélyezett — egyedüli pénzsorsjáték készpénzben 18.122 nyereményt tartalmaz 418.640 kor. értékben.

A Főnyeremény

200.000 koronára rüg.

A nyeremények kifizetéseért a cs. kir. lottójövedék kezkeskedik.

A húzás visszavonhatlanul 1900. évi december hó 13^{án} fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjáték osztályánál I. ker. Riemer-utca 7-ik szám alatt, lottógyűjtődékekben, dohánytőzsdékben, adó-, posta-, távirat- és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A cs. kir. lottójövedéki igazgatóság államsorsjáték osztálya.

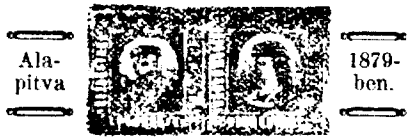
85

Csak 3 forint.

A legszebb és legcélszerűbb

karácsonyi ajándék.

(Emlék az elhunytakról.)

Arcképek életnagyságban bármely beküldött fénykép után. Szállítási idő 10 nap. A hü hasonlatért kezeség vállalatik. A fénykép sértetlen marad. Karácsonyi ajándéku szánt megronde-
lések előbb küldendők be.

Bodascher Siegfried

jutalomdíjazott műterme 203
Bécs, II., Praterstrasse 61.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazd. széke az 1901. évben szükséges papír-
művek és írószerek szállítása iránt folyó év december hó 3-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: árjegyzék szerinti egységárak.

Bánatpénzül leteendő 300 korona készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Vannay,
árjegyző.

1000—1500 holdas

jó minőségű föld

gazdasági épületekkel

ellátva 10—15 évre bérbe kerestetik; a birtokról bővebb leírást és a bérleti feltételeket kérek.

Lakházak

6. 7, 8°/-ot jövedelmezők,
ugyszintén

300 holdtól feljebb birtokok eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Rosenberg Károly,

Eötvös-utca 12. szám.

3191

Külön játék és diszmiáru osztály 7. 15 kros szabott árakkal.

Színházi Versenybazar

a vértanu szoborral szemben.

Bőr pénzerszények	7 krtól,	Szines férfi ingek redős	
Iskola táskák	15 krtól,	mellel	93 krtól,
Könyvtartó szijjak	15 krtól,	Férfi harisnyák párja	8 krtól,
Zsebkések	10 krtól,	Férfi harisnyák kötött p.	14 krtól,
Ruha és hajkefék	15 krtól,	Férfi trico alsó ingek	55 krtól,
Csont evőeszköz párja	15 krtól,	" " nadrág	50 krtól,
Tiszta acél evőeszköz p.	30 krtól,	" " vászon nadrág	49 krtól,
Bőr dohánytárcza	19 krtól,	Női ingek és füzök	49 krtól,
Gummi nadrágtartók	15 krtól,	Női harisnyák	12 krtól,
Konty- és oldal-fésük	5 krtól,	Női keztyük	15 krtól,
Hajcsattok és hajtük	3 krtól,	Női fehér gallérok	12 krtól,
Bontó és sűrű-fésük	15 krtól,	Női fehér kezélok	15 krtól,
Kepes albumok 100 lap.	40 krtól,	Moare selyem-öv minden	
Piaczi vásár táskák		szinben	35 krtól,
patent amerikai bőrb.	15 krtól,	Női bőr-övek	30 krtól,
Legújabb óra szerkezetű		Női trico alsó-ingek	40 krtól,
felhuzó játékok	40 krtól,	Női mosó (voál) kötök	21 krtól,
4 soros gallér drbja	11 kr,	Fél szines szélü zseb-	
4 soros kezélok párja	19 kr,	kendő tetzja	55 krtól,
Férfi ingek sima mellel	85 krtól,	Gyermek téli trico	30 krtól,
" " redős mellel	87 krtól,	Gyermek harisnyák	7 krtól,

Külön játék és diszmiáru osztály 7 és 15 kros árakkal. óriási választékban. Es sok ezer elő nem sorolt tárgy: alkalmi ajándékok, toillett cikkek, dessert servicek, mocca garnitúrák, liquer servicek gyertyatartók, kézi kosarak, sétatobok, fényképállványok, fogkefék, mosdószappanok, fali disztányérok, butor és szőnyegporlok, kézi, fali és japán legyezök, inggombok, stb. óriási választékban kaphatók

a színházi versenybazarban

a vértanu szoborral szemben.

Külön játék és diszmiáru osztály 7. 15 kros szabott árakkal.

Bármily színű haját

lehet 10 perc alatt szép feketére festeni a HAJÓS-féle

MELANOGEN-nel;

legjobb ólommentes, teljesen ártalmatlan hajfestőszer, ára egy adag egy frt.

TYÚKSZEM, SZEMÖLCS,

és mindenféle bőrkeményedés ellen a legbiztosabb hatású szer a Hajós-féle

ANAGALLIN,

— ára egy üveg 35 kr. —

NYILATKOZAT.

Igen tisztelt gyógyszerész Ur! Nem mulaszthatom el, hogy ezuton is hálás köszönetemet fejezzem ki Önnek az Ön által feltalált „Anagallin“-ért, melynek rövid használata után sikerült kellemetlen szemölcsseimről megszabadulni. Különböző szerekek már évek óta próbálgattam eredmény nélkül, mig az most végre az „Anagallin“-nal sikerült. Fogadja érte ismételtén köszönetemet. — Arad, 1900. okt. 27-én. Vidor Sándor.

Fenti szerek kaphatók csakis a készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Adóvégrehajtó

deczemder 1-vel

alkalmazást ngerhet

Paulison.

Kellő jártasság, eddigi alkalmaztatásáról bizonyítványok és személyes jelentkezés a községi jegyzőnél kívánatik akitől a többi feltételek megtudhatók. 3189

A csálai és baraczkai állami szőlőtelepek igazgatósága részére több évre egy 4—5 szobás igazgatói lakásból, 2—3 szobás irodahelyiségből, irodaszolga és kocsislakásból, három lóra istállóból és kocsiszinből és a szokásos mellékhelyiségekből álló

bérhelyiséget keresek.

Kivánatos, hogy az igazgatói lakás az irodahelyiséggel összefüggjön.

A bérhelyiség jövő évi május 1-én vétetnék át, de egy részének átvétele esetleg nov. 1-re is maradhat.

A bérletre vonatkozó ajánlatok a feltételek megjelölése mellett s lakásbeosztási vázlat kapcsán alólírotthoz (Erzsébetkörút 30. sz. a.) f. évi deczember hó 1-ig nyujtandók be.

Kosinsky,
igazgató.

3152

A legjobb

csemege-
és
gyógy-
borok

Borászati társulat
„ACHAIA”
Patrasban.

Főjegyei:
Mavrodaphne
(vörös és édes).
Achaia (fehér nem édes).

Vezérképviselőség:
C. J. SCHRAUTH
Wien IX., Frankgasse 4b.

Aradon kapható: 3116

Vojtek és Weisz gyógyáru nagykereskedésében, Bernstein L., Domonkos Testvérek utóda, Hajós Árpád gyógyszerárában, Teffner Ignác kávéházában, Karátsanyi Antal és Lázár Gyula kereskedésében, Matzky Károly cukrászdájában, Pölzi Miksa kávéházában.

Zálogcédulákat,

tört aranyat, ezüstöt és mindennemű ékszerárgyakat

a legmagasabb árban megvesz vagy ujakka átcsereél: 2998

DEUTSCHIZIDOR

órák, ékszerész, Templom-u., Minorita-palota.

Ugyanott mindennemű ékszerárgyak, arany és ezüstművek alkalmi bevásárlások folytán a legutányosabb árban kaphatók.

1371/1900. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. jbiróság, 7578. számú végzése által Dr. Flesch czég jelentkezésére és több végrehajtó javára Záríts Miklós aradi lakos ellen 883 kor. 50 fill. tőke és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és felülfoglalt és 624 kor. fillére becsült butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak. Mely árverésnek a helyszínén,

vagyis Mikalakan alperes ezidő szerinti lakásán leendő eszközésére 1900. évi november hó 30-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon. 1900. évi november hó 15 napján.

Ortutay,
bir. végrehajtó.

3193.

Fuvarozásokat

a vaspályához és vaspályától, olcsó díj tétel mellett elvállalnak

Tenner és Buchsbaum

nagyfuvarosok.

Fa- és szénszállítások

előnyben részesülnek.

Iroda Fő-út 22. ♦ Telefon sz. 175.

Elsőrangú férfi divat salon.

Inokai Tóth Lajos

Arad, Andrassy-tér, Neuman-palota.

Tudomására hozom a m. tisztelt vevőimnek, hogy **megérkeztek és óriási választékban található**

őszi és téli ujdonságok u. m.:

Valódi angol szövetek, hazai, Gácsi és Brassói divatszövetek.

Elegáns szabás!

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer a

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású készvény, csúz, reuma, ischiás stb. ellen.

Hatása meglepő, a mennyiben gyakran még a legidültebb készvény és csúzfajdalmakat is már néhányszori bedörzsölésnél teljesen megszüntette.

Fog- vagy fejfájást 5 percz alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 kor., erősebb 2 korona 40 fillér. Kapható csaknem az összes gyógytárakban.

Postán utárvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

WIDDER GYULA
gyógyszerész, S.-A.-UJHELY.

Főraktárak Budapestben: Török József gyógyszerárában, Király-utca 12. és az Egger-féle „Nádor gyógyszerár”-ban, Váci-körút 17. szám.

Aradon: Földes Kelemen, Hajós Árpád, Khudy József és Vojtek Kálmán gyógyszerárakban.

Számtalan elismerő és köszönő levél. Bámulatos gyógyszereredmények.

Az 1895. évi cseleki s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel és aranyéremmel kitüntetve.

2919

734/1900. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1901. évben szükséges üvegezési munkák szállítása iránt folyó évi november hó 26-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: A. 1 □ méter vörös üvegért 2 korona 50 fillér.

B. 1 □ méter 2 m/m vastag-belga üvegért 4 korona.

C. 1 □ méter 3 m/m vastag-belga üvegért 7 korona.

Bánatpénzül leteendő 40 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1900. évi november hó 12-én tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay,
aljegyző.

!!! Új női ruha divatterem Aradon !!!

Nagyságos Asszonyom!

Van szerencsém Nagysádnak becses tudomására hozni, hogy a női ruha készítményét Budapesten, madame Bergerné urnó udvari szálítónál a legjobb sikerrel tanultam és most

Aradon, Deák Ferencz-utca 32. sz. alatt, az emeleten

**női ruha divattermet
nyitottam.**

Midőn ezt Nagyságodnak legalázatosabban jelentem, biztosítom, hogy főtörekvésem oda fog irányulni, hogy igen tisztelt megrendelőimnek mindenkor kitűnő szabás, rendkívüli pontosság, kiváló izléssel párosult ruhát készítek, a lehető legjutányosabb árak számítása mellett, miért is kérem Nagyságodat, kegyeskedjék nálam egy próbarendelést eszközölni s meg fog győződni, hogy az általam készített ruhák ép oly izléssel és csinnal vannak készítve, mint bármely fővárosi műteremben készült női ruha.

Magam Nagysád nagybecsű partfogásába és jóindulatába ajánlva,

kiváló tisztelettel 3168

Braun Miksáné.

Nyilvános köszönet egy kiváló szépitőszernek.

Nyilatkozat. Igen tisztelt gyógyszerész ur! Az ön által fel-talált **IBOLYA-crème** kitűnő hatása indított arra, hogy ez uton leghálásabb köszönetemet nyilvánítom. A jó készítményért fo-gadja örökös köszönetemet, mert egy pár nap alatt eltávolította az arczomon lévő összes szeplőimet és májfoltokat, egyuttal biz-tositom, hogy széles ismerős körömben ajánlani fogom.

Bécs, 1899. decz. 5. Kitűnő tisztelettel **Marsetzky Adél.**

Szeplő, májfolt, bíbrós bőrvörösséget és mindennemű aroztisztatlanságot bámulatos rövid idő alatt elmulaszt az egész világon elterjedt teljesen ártalmatlan szer a **Hajós-féle**

IBOLYA-CRÉME

ára: 1 tégely 50 kr. Ibolya-crème szappan 35 kr. Ibolya puder fe-hér, rózsá és crém színben 60 kr.

Hajós-**IBOLYA-TEJ** (Eau de Violette de Hajós.) Ezen hygienicus mosdóvíz az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, fehérliom és rózsá színben tündöklő varázsos színt kölcsönöz. 1 üveg 50 kr.

Óvakodjunk értéktelen hamisításoktól!

Ibolya-crémem csinos gömbölyű kék dobozban van és törvé-nyes védjeggyel van ellátva. Kapható a készítő és feltalálónál

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában
ARAD, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben.

728/1900. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az árvaház részére 1901. évben szükséges marhahús szállítása iránt folyó év november hó 26-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: a marhahusra 96 fillér a borju husra 1 korona 20 fillér kilogrammonként.

Bánatpénzül leteendő 100 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1900. évi november hó 12-én tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay,
aljegyző.

A legjobb hangszerek a világon

a csehországi hangszerek, melyeknek egyedüli képviselője és raktára

STREICHER J. cégnél Arad, Tököly-tér 1. sz. a. van.

Iskola hegedűk 2.50 frt, 3, 4, 5, 6 frt és feljebb 1/2, és 3/4, nagyságban, hasonló árak mellett.

Zenekari és hangverseny hegedűk 10 frttől 100 frtig.

Régi hegedűk, olasz eredetiek utanzatai 25 forinttól 200 forintig.

Helicon 7.50 frt, Intona 12 frt.

Egysoros harmonikák 3, 4, 5, 6, 7, 8 frt és feljebb.

Kétsoros harmonikák 8 frttől 35 frtig.

Cziterák 8 frttől 50 frtig. Klarinétok 3 frttől 50 frtig.

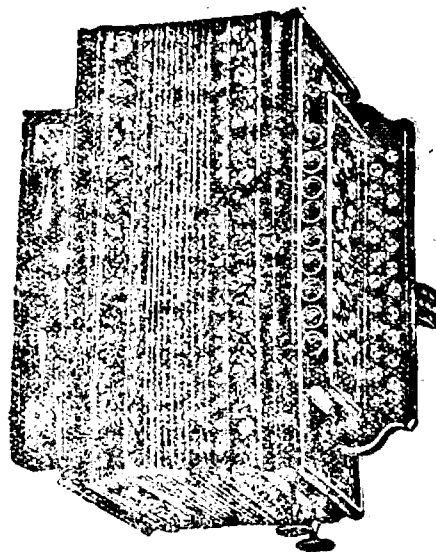
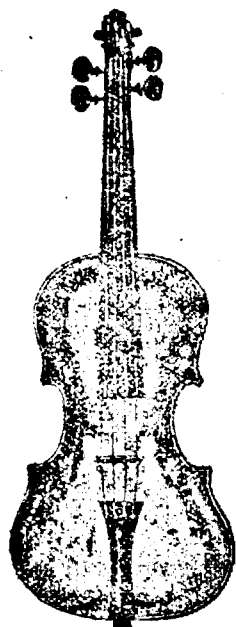
Ezenkívül mindenféle alkatrészek u. m. hegedű tokok, hangjegytartók, hang-jegyállványok és a legjobb minőségű olasz húrok kaphatók a fentnevezett cégnél. — Vidéki megrendelés esetén csupán az ár megnevezése szükséges, hogy a megfelelő minőség elküldhető legyen.

STREICHER J., Arad, Tököly-tér 1.

(Katalin-fürdő épület.)

2593

Telefon szám: 189. Telefon szám: 189.

NEUMANM.

férfi-, fiu- és
gyermekruha telepe.

ARAD,

a Fehér Kereszt szálloda mellett.

SZABOTT ÁRAK!

Mérték szerinti megrendelések pontosan eszközöltetnek. 2381

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

Szállítható

≡ izzó ≡

harisnyák

(Auer hálók nem szabaddalmi kihágás.)

Azonnal használhatók s minden égre alkalmazhatók.

25 darab 6 frt, 50 drb 11 frt,
100 darab 20 frt

bérmertesen házhoz szállítva, jótállás mellett, utánvétellel, 3181

Glühstrumph-Fabrik „BRILLANT“

Berlin, Linkstrasse 27g.

Képes árjegyzék bérmertve ingyen.

Két irnok

a silygyiai körjegyzőségénél
azonnal alkalmazást nyerhet.

Mladin György,
körjegyző. 3190

Szöllőkaró

5000 darab

használt, de még jó, 3192

helyben eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

≡ **Hallatlan olcsó** ≡

villanyos és légszesz

csillárok

magyarhoni gyártmányainknak főképviseletét

Szabó Albert úrnak

átadtuk,

hol szép csillárok nagy választékban és
igen olcsón kaphatók. ≡

2931

Magyar Fém- és Lámpaárúgyár
részvénytársaság Budapest.

STERNA.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női felöltők

árúháza

ARAD, Andrásy-tér.

Az idény előhaladta folytán

Női confection raktárom rendkívüli nagy készletét minden elfogadható áron adom el. 2986